

ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ

Βία κατά των γυναικών: πανευρωπαϊκή έρευνα

Τα αποτελέσματα
με μια ματιά

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Η παρούσα έκθεση άπτεται θεμάτων που σχετίζονται, συγκεκριμένα, με το δικαίωμα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (άρθρο 1), το δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου (άρθρο 3), την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, ιδίως λόγω φύλου (άρθρο 21), το δικαίωμα στην ισότητα ανδρών και γυναικών (άρθρο 23), το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου (άρθρο 47) τα οποία εμπίπτουν στα κεφάλαια I «Αξιοπρέπεια», III «Ισότητα» και VI «Δικαιοσύνη» του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Φωτογραφία (εξώφυλλο και στο εσωτερικό): © Shutterstock· iStock

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

FRA – Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Βιέννη – Αυστρία
Τηλ. +43 158030-0 – Φαξ +43 158030-699
Email: info@fra.europa.eu – fra.europa.eu

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

ISBN 978-92-9239-378-6
doi:10.2811/60426

© Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή, εκτός της περίπτωσης εμπορικής χρήσης, υπό τον όρο ότι θα αναφέρεται η πηγή.

Βία κατά των γυναικών: πανευρωπαϊκή έρευνα

Τα αποτελέσματα
με μια ματιά

Πρόλογος

Η παρούσα έκθεση βασίζεται στις συνεντεύξεις 42 000 γυναικών από τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Καταδεικνύει ότι η βία κατά των γυναικών, και ειδικά η βία λόγω φύλου που επηρεάζει κυρίως τις γυναίκες, αποτελεί σοβαρή παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων την οποία η ΕΕ δεν μπορεί να αγνοεί.

Η έρευνα ρώτησε γυναίκες σχετικά με τις εμπειρίες σωματικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας που μπορεί να έχουν βιώσει, συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών βίας από στενό σύντροφο («ενδοοικογενειακή βία»), καθώς και σχετικά με την παρενοχλητική παρακολούθηση (stalking), τη σεξουαλική παρενόχληση και τον ρόλο των νέων τεχνολογιών στις εμπειρίες κακοποίησης των γυναικών. Επιπροσθέτως, απηύθυνε ερωτήσεις σχετικά με εμπειρίες βίας που μπορεί να είχαν βιώσει κατά την παιδική ηλικία. Αυτό που προκύπτει είναι μια εικόνα εκτεταμένης κακοποίησης η οποία επηρεάζει τις ζωές πολλών γυναικών, αλλά, συστηματικά, δεν καταγγέλλεται στις αρχές. Για παράδειγμα, μία στις 10 γυναίκες έχει υποστεί κάποια μορφή βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ενώ μία στις 20 έχει πέσει θύμα βιασμού. Μία στις πέντε γυναίκες έχει υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία από νυν ή τέως σύντροφο, και μία στις 10 γυναίκες δηλώνει ότι βίωσε κάποια μορφή σεξουαλικής βίας από ενήλικα πριν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας της. Ωστόσο, μόλις 14 % των γυναικών κατήγγειλαν στην αστυνομία το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από στενό σύντροφο, ενώ 13 % κατήγγειλαν στην αστυνομία το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από μη σύντροφο.

Τα τελευταία χρόνια έχουν διατυπωθεί επανειλημμένα αιτήματα για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών από διάφορους φορείς, συμπεριλαμβανομένων διαφόρων προεδριών του Συμβουλίου της ΕΕ, της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών, και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Με τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της παρούσας έκθεσης, είναι πλέον ώριμες οι συνθήκες για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών με βάση στοιχεία για τις 28 χώρες μέλη της ΕΕ. Οι μελλοντικές πολιτικές της ΕΕ για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τα ευρήματα της έρευνας προκειμένου να αντιμετωπίσουν βασικά θέματα που συνδέονται με τη βία κατά των γυναικών. Τα αποτελέσματα της έρευνας προσφέρουν επίσης πειστικά επιχειρήματα για την επικύρωση από τα κράτη μέλη της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (σύμβαση της Κωνσταντινούπολης) και για τη διερεύνηση από την ΕΕ της δυνατότητας προσχώρησης στη σύμβαση. Τα ευρήματα αναδεικνύουν περαιτέρω την ανάγκη να διασφαλιστεί η εφαρμογή των ήδη θεσπισμένων μέτρων της ΕΕ για τα θύματα της εγκληματικότητας, κυρίως μέσω της σχετικής οδηγίας της ΕΕ. Υπογραμμίζουν επίσης τη σημασία της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ που στοχεύουν άμεσα στην αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, όπως η ευρωπαϊκή εντολή προστασίας και ο κανονισμός για την αμοιβαία αναγνώριση μέτρων προστασίας σε αστικές υποθέσεις, που πρέπει να εφαρμοστούν και στην πράξη για να έχουν αποτέλεσμα.

Σε συνδυασμό με τις πρωτοβουλίες αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών σε επίπεδο θεσμικών οργάνων και κρατών μελών της ΕΕ, δράση για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών πρέπει να αναληφθεί και από άλλους, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των εργοδοτών, του ιατρικού προσωπικού και των φορέων παροχής υπηρεσιών διαδικτύου. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό επειδή πολλές γυναίκες δεν καταγγέλλουν τις εμπειρίες κακοποίησής τους στις αρχές, με αποτέλεσμα να αποσιωπάται η πλειονότητα των περιστατικών βίας κατά των γυναικών και, ως εκ τούτου, οι δράστες να παραμένουν ασύλληπτοι. Χρειάζεται, επομένως, να διερευνηθούν περισσότερο διαφορετικοί τρόποι για την ανάδειξη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Με τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας και τα αναγκαία επακόλουθα μέτρα από πολιτικούς και υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, οι γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βίας και παρέμειναν σιωπηλές μπορεί να βρουν το θάρρος να μιλήσουν. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για εκείνες τις χώρες και κοινωνικές ομάδες όπου δεν συνηθίζεται ακόμη η ανοιχτή συζήτηση για τις προσωπικές εμπειρίες βίας, όπου τα ποσοστά γυναικών που καταγγέλλουν περιστατικά στις αρχές είναι χαμηλά και όπου η βία κατά των γυναικών δεν έχει αναδειχθεί σε βασικό πολιτικό θέμα.

Συνοψίζοντας, η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα πρώτα αποτελέσματα της πιο ολοκληρωμένης έως σήμερα έρευνας σε επίπεδο ΕΕ (και παγκοσμίως) με αντικείμενο τις διαφορετικές εμπειρίες βίας των γυναικών. Ευελπιστούμε ότι τα ευρήματα της έρευνας —που είναι διαθέσιμα μέσω ειδικού διαδικτυακού εργαλείου αναζήτησης δεδομένων— θα κινητοποιήσουν εκείνους τους ανθρώπους, γυναίκες και άνδρες, οι οποίοι είναι σε θέση να υποστηρίξουν και να προωθήσουν αλλαγές με στόχο την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

Τέλος, τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση δεν θα ήταν εφικτά χωρίς τη συμμετοχή των γυναικών στην έρευνα, των γυναικών που διέθεσαν χρόνο για να μιλήσουν για πολύ προσωπικές και επώδυνες εμπειρίες. Για πολλές από αυτές, ήταν η πρώτη φορά που μιλούσαν για την κακοποίηση που είχαν υποστεί και ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) επιθυμεί να τις ευχαριστήσει.

Morten Kjaerum

Διευθυντής

Κωδικοί κρατών

Κωδικός κράτους	Κράτος
AT	Αυστρία
BE	Βέλγιο
BG	Βουλγαρία
CY	Κύπρος
CZ	Τσεχική Δημοκρατία
DE	Γερμανία
DK	Δανία
EE	Εσθονία
EL	Ελλάδα
ES	Ισπανία
FI	Φινλανδία
FR	Γαλλία
HR	Κροατία
HU	Ουγγαρία
IE	Ιρλανδία
IT	Ιταλία
LT	Λιθουανία
LU	Λουξεμβούργο
LV	Λετονία
MT	Μάλτα
NL	Κάτω Χώρες
PL	Πολωνία
PT	Πορτογαλία
RO	Ρουμανία
SE	Σουηδία
SI	Σλοβενία
SK	Σλοβακία
UK	Ηνωμένο Βασίλειο

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΑΥΤΗ Η ΕΡΕΥΝΑ;	7
1 ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ	9
1.1. Η γενική έκταση και ιδιαιτερότητα της βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της βίας από στενό σύντροφο	9
1.2. Επιπτώσεις της σωματικής και σεξουαλικής βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της βίας από στενό σύντροφο	11
1.3. Ψυχολογική βία κατά των γυναικών προερχόμενη από σύντροφο	12
1.4. Εμπειρίες παρενοχλητικής παρακολούθησης	12
1.5. Εμπειρίες σεξουαλικής παρενόχλησης	13
1.6. Εμπειρίες βίας κατά την παιδική ηλικία	14
1.7. Ο φόβος της βίας λόγω φύλου και οι επιπτώσεις του	14
1.8. Αντιλήψεις και ενημέρωση για τη βία κατά των γυναικών	15
2 ΤΙ ΔΕΙΧΝΟΥΝ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ;	17
2.1. Σωματική και σεξουαλική βία	17
2.2. Συνέπειες της βίας	23
2.3. Ψυχολογική βία από σύντροφο	25
2.4. Παρενοχλητική παρακολούθηση	28
2.5. Σεξουαλική παρενόχληση	30
2.6. Εμπειρίες βίας κατά την παιδική ηλικία	32
2.7. Φόβος κακοποίησης και οι επιπτώσεις του	36
2.8. Αντιλήψεις και ενημέρωση	36
ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ	41
Η ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ	43

Γιατί είναι αναγκαία αυτή η έρευνα;

Αναδεικνύοντας τη βία κατά των γυναικών ως παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ΕΕ

Η βία κατά των γυναικών, η οποία περιλαμβάνει εγκλήματα που επηρεάζουν δυσανάλογα τις γυναίκες, όπως οι σεξουαλικές επιθέσεις, οι βιασμοί και η «ενδοοικογενειακή βία», συνιστά παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των γυναικών όσον αφορά την αξιοπρέπεια, την ισότητα και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Ο αντίκτυπος της βίας κατά των γυναικών δεν αφορά μόνο τις γυναίκες που έχουν πέσει θύματα, αφού επηρεάζει τις οικογένειες, τους φίλους και την κοινωνία στο σύνολό της. Απαιτείται λοιπόν μια κριτική εξέταση του τρόπου με τον οποίο η κοινωνία και το κράτος αντιμετωπίζουν αυτή την παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών και διακυβερνητικοί οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, προσπάθησαν τις τελευταίες δεκαετίες να αναδείξουν την έκταση και τη φύση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών. Πρωτοβουλίες σε επίπεδο μεμονωμένων κρατών μελών της ΕΕ συνέβαλαν σε αυτή τη διαδικασία. Η δημοσίευση των δεδομένων από την έρευνα του Οργανισμού καταδεικνύει ότι η βία κατά των γυναικών συνιστά μια εκτεταμένη και ευρεία παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων με επιπτώσεις στις ζωές πολλών γυναικών στην ΕΕ.

Αντιμετωπίζοντας την ανάγκη για συλλογή δεδομένων

Παρά τον σημαντικό αντίκτυπο της βίας κατά των γυναικών, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και όσοι ασχολούνται με το θέμα αυτό εξακολουθούν σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ να ταλανίζονται από την έλλειψη επαρκών στοιχείων για την έκταση και τη φύση του προβλήματος. Καθώς οι περισσότερες γυναίκες δεν καταγγέλλουν τη βία και δεν ενθαρρύνονται να κάνουν κάτι τέτοιο από συστήματα που συχνά θεωρούνται μη υποστηρικτικά, τα επίσημα στοιχεία της ποινικής δικαιοσύνης καταγράφουν μόνο αυτές τις

ελάχιστες καταγγελλόμενες υποθέσεις. Αυτό σημαίνει ότι τα μέτρα πολιτικής και οι πρακτικές λύσεις που δίνονται για την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών δεν βασίζονται πάντα σε πλήρη στοιχεία. Μολονότι ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ και ερευνητικά ιδρύματα έχουν αναλάβει την πραγματοποίηση ερευνών και άλλων συναφών δράσεων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών, η έλλειψη ολοκληρωμένων και συγκρίσιμων δεδομένων εξακολουθεί να χαρακτηρίζει αυτό τον τομέα σε ολόκληρη την ΕΕ, συγκριτικά με άλλους τομείς, όπως η απασχόληση, όπου ορισμένα κράτη μέλη συλλέγουν στοιχεία σε σχέση με το φύλο.

Η πανευρωπαϊκή έρευνα του Οργανισμού καλύπτει ένα αίτημα για παροχή στοιχείων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών που διατυπώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αίτημα που επαναδιατυπώθηκε από το Συμβούλιο της ΕΕ στα συμπεράσματά του για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών στην ΕΕ. Ο Οργανισμός πραγματοποίησε 42 000 προσωπικές συνεντεύξεις σε τυχαίο δείγμα γυναικών στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ. Τα αποτελέσματα από αυτές τις συνεντεύξεις μπορούν να εξεταστούν παράλληλα με τα υφιστάμενα στοιχεία και τα κενά στις γνώσεις μας σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών.

Στοιχεία για την τεκμηρίωση και στήριξη της νομοθεσίας και των πολιτικών

Στα μέτρα ευρωπαϊκής κλίμακας που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών περιλαμβάνεται η οδηγία της ΕΕ για τα θύματα της εγκληματικότητας (2012/29/ΕΕ) και η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (σύμβαση της Κωνσταντινούπολης). Η οδηγία της ΕΕ για τα θύματα της εγκληματικότητας, η οποία υιοθετήθηκε το 2012, θεσπίζει ελάχιστα πρότυπα σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων της εγκληματικότητας στην ΕΕ, και κάνει ρητή αναφορά στα θύματα βίας λόγω φύλου, τα θύματα σεξουαλικής βίας και τα θύματα βίας στο πλαίσιο στενών σχέσεων. Η σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, η οποία υιοθετήθηκε το 2011, είναι το πρώτο νομικά δεσμευτικό περιφερειακό κείμενο στην Ευρώπη που αντιμετωπίζει σφαιρικά και διεξοδικά τις διαφορετικές μορφές βίας κατά των γυναικών, όπως η ψυχολογική βία, η παρενοχλητική παρακολούθηση (stalking), η σωματική βία, η σεξουαλική βία και η σεξουαλική παρενόχληση. Η σύμβαση

θα τεθεί σε ισχύ αφού επικυρωθεί από δέκα τουλάχιστον χώρες. Πέραν αυτών των ενθαρρυντικών νομικών εξελίξεων, τα στοιχεία που προέκυψαν από την πανευρωπαϊκή έρευνα του Οργανισμού καταδεικνύουν ότι η πλειοψηφία των γυναικών που είναι θύματα βίας δεν καταγγέλλουν τις εμπειρίες τους ούτε στην αστυνομία ούτε σε οργανώσεις υποστήριξης θυμάτων. Αυτό αποτελεί ιδιαίτερο πρόβλημα σε εκείνα τα κράτη μέλη της ΕΕ στα οποία η συζήτηση και η αποκάλυψη προσωπικών εμπειριών βίας δεν είναι ακόμη ο κανόνας. Ως εκ τούτου, οι περισσότερες γυναίκες που πέφτουν θύματα βίας δεν απευθύνονται στο δικαστικό σύστημα και άλλες υπηρεσίες, φαινόμενο ιδιαίτερα οξυμένο στα κράτη μέλη όπου η βία κατά των γυναικών δε θεωρείται πολιτικό θέμα. Καθίσταται λοιπόν σαφές ότι προς το παρόν οι ανάγκες και τα δικαιώματα των γυναικών στην ΕΕ δεν καλύπτονται στην πράξη.

Κατά συνέπεια, είναι ανάγκη να επανεξεταστεί η νομοθεσία σε σχέση με την πρακτική εφαρμογή της ώστε να ενθαρρυνθούν τα θύματα να καταγγέλλουν περιστατικά, να βελτιωθούν οι τρόποι αντιμετώπισης των γυναικών που έχουν υποστεί βία και να διασφαλιστεί ότι υπάρχουν επαρκείς πόροι για στοχευμένη υποστήριξη των θυμάτων. Τα στοιχεία της έρευνας δείχνουν και τότε οι γυναίκες καταγγέλλουν φαινόμενα κακοποίησης αλλά και τους λόγους για τους οποίους δεν προβαίνουν σε καταγγελία, που μπορούν να εξεταστούν αναφορικά προς την κατάσταση που επικρατεί στο κάθε κράτος μέλος.

Γνωμοδότηση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων – Τρόποι αντιμετώπισης

Με βάση τα αναλυτικά ευρήματα της έρευνας, ο Οργανισμός εκπόνησε γνωμοδότηση προτείνοντας διάφορους τρόπους για την αναγνώριση και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Σε αυτούς περιλαμβάνονται δράσεις εκτός των στενών ορίων της ποινικής νομοθεσίας, οι οποίες εκτείνονται από τους τομείς της απασχόλησης και της υγείας έως τις νέες τεχνολογίες, και περιέχουν στοχευμένες πρωτοβουλίες ενημέρωσης για να ενθαρρύνουν γυναίκες να καταγγέλλουν περιστατικά βίας.

Η γνωμοδότηση λαμβάνει υπόψη παλαιότερα αιτήματα φορέων όπως ο ΟΗΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης για ανάληψη δράσης με στόχο την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Οι προτάσεις του Οργανισμού για πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης βασίζονται, και εδώ έγκειται η μοναδικότητά τους, σε στοιχεία από προσωπικές συνεντεύξεις 42 000 γυναικών στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ.

Συνοψίζοντας, επί σειρά ετών διακυβερνητικοί οργανισμοί και η κοινωνία των πολιτών ζητούσαν αξιόπιστα και ολοκληρωμένα στοιχεία σχετικά με τη βία κατά των γυναικών με σκοπό τη διαμόρφωση πολιτικών και τον καθορισμό δράσεων για την αντιμετώπιση αυτής της παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών καθιστά πλέον αυτά τα στοιχεία διαθέσιμα προς χρήση στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ.

1

Γνωμοδότηση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων με βάση τα ευρήματα

Τα ευρήματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι η βία κατά των γυναικών συνιστά μια εκτεταμένη, αλλά σε μεγάλο βαθμό ανεπαρκώς καταγγελλόμενη παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ΕΕ. Ο Οργανισμός διατυπώνει τις παρακάτω γνώμες, οι οποίες στοχεύουν στην υποστήριξη των υπευθύνων χάραξης πολιτικής σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο για τη θέσπιση και εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών, ιδίως σε εκείνα τα κράτη μέλη όπου τα φαινόμενα αυτά δεν συζητούνται ούτε αντιμετωπίζονται επαρκώς.

Στη συνέχεια παρατίθεται μια σύνοψη των γνωμών οι οποίες αναπτύσσονται περισσότερο στο τέλος κάθε κεφαλαίου στην κυρίως έκθεση αποτελεσμάτων της έρευνας.

1.1. Η γενική έκταση και ιδιαιτερότητα της βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της βίας από στενό σύντροφο

Αντιμετωπίζοντας την έκταση και την ιδιαιτερότητα της σωματικής και σεξουαλικής βίας κατά των γυναικών

- Η έκταση του φαινομένου σωματικής και σεξουαλικής βίας την οποία υφίστανται οι γυναίκες στην ΕΕ απαιτεί την επανεξέταση των σχετικών πολιτικών. Περίπου 8 % των γυναικών έχουν βιώσει σωματική και/ή σεξουαλική βία κατά τους δώδεκα μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης για την έρευνα και μία στις τρεις γυναίκες έχει πέσει θύμα κάποιας

μορφής σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω.

- Η σεξουαλική βία, ειδικά, είναι ένα διαδεδομένο έγκλημα το οποίο απαιτεί συντονισμένη δράση με στόχο την αντιμετώπιση των διαφόρων κοινωνικών αντιλήψεων που συνδέονται με τη σεξουαλική βία κατά των γυναικών. Μία στις 10 γυναίκες έχει πέσει θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω, και μία στις 20 γυναίκες έχει πέσει θύμα βιασμού από την ηλικία των 15 ετών και άνω.
- Από τις συμμετέχουσες στην έρευνα, οι οποίες δηλώνουν ότι έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας από μη συντρόφους (από την ηλικία των 15 ετών και άνω), σχεδόν μία στις 10 αναφέρει ότι στο πιο σοβαρό περιστατικό εμπλέκονταν περισσότεροι δράστες. Υπάρχει ανάγκη ενισχυμένης υποστήριξης από ειδικούς για τα θύματα σεξουαλικής βίας, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει περιστατικά με περισσότερους δράστες.
- Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι νέες γυναίκες, ως ομάδα, είναι ιδιαίτερα ευάλωτες. Συνεπώς, οι νέες γυναίκες έχουν ανάγκη από στοχευμένη πρόληψη και ενημέρωση σχετικά με τη βία κατά των γυναικών.
- Η βία κατά των γυναικών μπορεί να αντιμετωπιστεί ως δημόσιο ζήτημα και οι εκστρατείες και τα μέτρα αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών πρέπει να στοχεύουν τόσο τους άνδρες όσο και τις γυναίκες. Οι άνδρες, γενικά, πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε πρωτοβουλίες που αντιμετωπίζουν τη βία κατά των γυναικών.
- Η σύμβαση της Κωνσταντινούπολης του Συμβουλίου της Ευρώπης και η οδηγία της ΕΕ για τα θύματα της

εγκληματικότητας θεσπίζουν νέα πρότυπα για την αντιμετώπιση των θυμάτων της βίας λόγω φύλου. Τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να ενθαρρυνθούν να επικυρώσουν τη συνθήκη. Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει τουλάχιστον να επανεξετάσουν τη νομοθεσία τους προκειμένου να διασφαλίσουν ότι είναι σύμφωνη με τη σύμβαση και την οδηγία της ΕΕ.

Αντιμετωπίζοντας την έκταση και την ειδική φύση της βίας κατά των γυναικών από στενό σύντροφο

- Η έκταση της βίας από στενό σύντροφο απαιτεί την επανεστίαση των πολιτικών στο επίπεδο της ΕΕ και των κρατών μελών της. Από τις γυναίκες που συμμετείχαν στην έρευνα και έχουν ή είχαν σχέση με άνδρα, 22 % έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία. Το κράτος πρέπει να αντιμετωπίζει τη βία από στενό σύντροφο ως ζήτημα δημόσιας και όχι ιδιωτικής φύσεως για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την κακοποίηση στις σχέσεις.
- Από τις συμμετέχουσες στην έρευνα οι οποίες ανέφεραν ότι έχουν πέσει θύμα βιασμού από τον νυν σύντροφό τους περίπου ένα τρίτο (31 %) δηλώνουν ότι έχουν υποστεί έξι ή περισσότερα περιστατικά βιασμού από τον σύντροφό τους. Ο βιασμός εντός του γάμου είναι μια πραγματικότητα για κάποιες γυναίκες, και πολλές εξ αυτών είναι θύματα πολλαπλών περιστατικών. Αυτό σημαίνει ότι η νομοθεσία σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να αντιμετωπίζει τις παντρεμένες γυναίκες ως θύματα βιασμού με τον ίδιο τρόπο που αντιμετωπίζει τις ανύπαντρες γυναίκες.
- Τα στοιχεία δείχνουν ότι σημαντικός αριθμός γυναικών παραμένουν ευάλωτες στην κακοποίηση μετά από βίαιες σχέσεις. Είναι ανάγκη να τους προσφέρεται προστασία. Η ευρωπαϊκή εντολή προστασίας και ο κανονισμός για την αμοιβαία αναγνώριση των μέτρων προστασίας σε αστικές υποθέσεις πρέπει να επανεξεταστούν σε εύθετο χρόνο ως προς τον αντίκτυπό τους στην ασφάλεια των γυναικών.
- Τα αποτελέσματα της έρευνας του Οργανισμού διαπιστώνουν σύνδεση ανάμεσα στην υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ από τον σύντροφο μιας γυναίκας και την αυξημένη βία. Η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ πρέπει να αναδειχθεί και να αντιμετωπιστεί ως παράγοντας που ενθαρρύνει την άσκηση βίας από τους άνδρες προς τις γυναίκες στο πλαίσιο στενών σχέσεων. Τα εθνικά μέτρα πρόληψης της βίας πρέπει να εξετάσουν το θέμα της καταπολέμησης της υπερβολικής κατανάλωσης αλκοόλ. Η βιομηχανία οινοπνευματωδών ποτών θα μπορούσε να υποστηρίξει τέτοιου είδους μέτρα στο πλαίσιο δράσεων για λελογισμένη κατανάλωση αλκοόλ. Παράλληλα, πρέπει να εξεταστεί η συστηματική συλλογή δεδομένων από την αστυνομία

σχετικά με την υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ σε περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας.

- Τα χαρακτηριστικά και η συμπεριφορά των δραστών πρέπει να μελετηθούν και να διερευνηθούν οι πιθανοί παράγοντες κινδύνου που ευνοούν τη βία στις στενές σχέσεις. Για παράδειγμα, η έρευνα καταδεικνύει τις επιπτώσεις της καταπιεστικής συμπεριφοράς ορισμένων ανδρών σε μια σχέση, όπως ο περιορισμός της οικονομικής ανεξαρτησίας μιας γυναίκας ή της δυνατότητάς της να βλέπει τους φίλους και την οικογένειά της. Θέτοντας ερωτήσεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τη συμπεριφορά των δραστών, μπορούν να εντοπιστούν παράγοντες που ενδεχομένως αποτελούν προειδοποιητικό σημάδι για κακοποίηση.
- Πολλές γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βίας από στενό σύντροφο υφίστανται επαναλαμβανόμενα περιστατικά βίας σε μια σχέση. Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να ενθαρρυνθούν ώστε να εξετάσουν εάν η νομοθεσία τους αναγνωρίζει και αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις επιπτώσεις της επαναλαμβανόμενης κακοποίησης στις ζωές πολλών γυναικών που αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της βίας από στενό σύντροφο.

Διασφαλίζοντας ότι οι πολιτικές βασίζονται σε πραγματικά στοιχεία

- Είναι απαραίτητα τα στοιχεία σχετικά με τις εμπειρίες βίας των γυναικών για την ανάπτυξη και αξιολόγηση πολιτικών καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών.
- Οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης για τη βία κατά των γυναικών πρέπει να βασίζονται σε ακριβή στοιχεία ώστε να διασφαλίζεται ότι τα μηνύματα απευθύνονται στο σωστό κοινό. Παράλληλα, οι εκστρατείες αυτές μπορούν να ενθαρρύνουν τον ανοιχτό διάλογο σχετικά με τη βία κατά των γυναικών, που μπορεί να συμβάλλει στην αύξηση του ποσοστού των γυναικών που προσφεύγουν στις αρχές και τις υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων.
- Υπάρχει σαφής ανάγκη βελτίωσης και εναρμόνισης της συλλογής στοιχείων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών, εντός αλλά και μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, με στόχο την αποτελεσματικότερη χρήση τους για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου παραβίασης που αφορά το σύνολο της ΕΕ. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της ΕΕ, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για συλλογή δεδομένων στους βασικούς τομείς κακοποίησης των γυναικών, π.χ. με την Eurostat να αναλαμβάνει σχετική πρωτοβουλία βασισμένη σε καλές πρακτικές κρατών μελών για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών.

1.2. Επιπτώσεις της σωματικής και σεξουαλικής βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένης της βίας από στενό σύντροφο

Αντιμετωπίζοντας την ανεπαρκή καταγγελία περιστατικών στις αρχές

- Το ποσοστό γυναικών που καταγγέλλουν περιστατικά βίας στις αρχές είναι χαμηλό και πρέπει να αυξηθεί. Μόνο ένα στα τρία θύματα βίας από σύντροφο και ένα στα τέσσερα θύματα βίας από μη συντρόφους καταγγέλλουν το πιο πρόσφατο σοβαρό περιστατικό στις αρχές. Τα υψηλότερα ποσοστά καταγγελίας της βίας από σύντροφο αντικατοπτρίζουν το γεγονός ότι οι γυναίκες συνήθως υφίστανται επανειλημμένα περιστατικά κακοποίησης από τον σύντροφό τους πριν αποφασίσουν να το καταγγείλουν, ενώ η βία από μη συντρόφους αποτελεί πιο συχνά μεμονωμένο περιστατικό.
- Η έλλειψη ικανοποίησης των θυμάτων από τις υπηρεσίες της αστυνομίας πρέπει ειδικά να αντιμετωπιστεί με την εφαρμογή και την παρακολούθηση στην πράξη της εφαρμογής των διατάξεων που προβλέπονται για τα θύματα από τη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και την οδηγία της ΕΕ για τα θύματα της εγκληματικότητας. Τα μοντέλα παρέμβασης της αστυνομίας για την προστασία των θυμάτων πρέπει να επανεξεταστούν προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός προστασίας που προσφέρουν στα θύματα και ο βαθμός κάλυψης των αναγκών τους στην πράξη.

Ο ρόλος του τομέα υγείας

- Οι ιατροί και οι απασχολούμενοι στον τομέα υγείας μπορούν να αναλάβουν ενισχυμένο ρόλο στον εντοπισμό και στην πρόληψη περιστατικών βίας κατά των γυναικών. Για παράδειγμα, η έρευνα δείχνει ότι οι έγκυες γυναίκες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες. Από τις γυναίκες που υπέστησαν βία από τέως σύντροφο και βρέθηκαν σε κατάσταση εγκυμοσύνης στη διάρκεια της σχέσης, 42 % έπεσαν θύματα βίας από τον σύντροφο αυτό ενώ ήταν έγκυοι.
- Οι κανόνες περί απορρήτου πρέπει να αποσαφηνιστούν έτσι ώστε οι ιατροί να μπορούν να αναφέρουν περιστατικά κακοποίησης. 87 % των ερωτηθέντων γυναικών δέχονται να απευθύνουν οι ιατροί ερωτήσεις για πιθανή κακοποίηση εάν μια ασθενής φέρει ορισμένα τραύματα ή χαρακτηριστικά. Παράλληλα, η ανάπτυξη τυποποιημένων ερωτηματολογίων από

ιατρούς σε σχέση με τα σημάδια της βίας πρέπει να διασφαλίζει την ύπαρξη των κατάλληλων ελέγχων για τον εντοπισμό ενδεχόμενων περιστατικών κακοποίησης από τους ίδιους τους ιατρούς.

Ο ρόλος των ειδικών υπηρεσιών υποστήριξης θυμάτων

- Σε σύγκριση με τον αριθμό των γυναικών που επικοινωνήσαν με υπηρεσίες υγείας μετά από κακοποίησή τους, λίγες γυναίκες ήλθαν σε επαφή με οργανώσεις υποστήριξης θυμάτων ή με καταφύγια γυναικών μετά από το πιο σοβαρό περιστατικό σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας. Για παράδειγμα, ενώ ένα τρίτο των γυναικών επικοινωνήσαν με ιατρό, κέντρο υγείας ή νοσοκομείο μετά από το πιο σοβαρό περιστατικό σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας, μόλις 6 % επικοινωνήσαν με καταφύγιο γυναικών και 4 % με οργάνωση υποστήριξης θυμάτων. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, λόγω χάριν στην ενημέρωση των γυναικών για την ύπαρξη αυτών των υπηρεσιών, πράγμα που μπορεί να εξαρτάται από τον τόπο κατοικίας τους και από τη διαθεσιμότητα τέτοιων υπηρεσιών στην περιοχή τους· στους πόρους που διαθέτουν αυτές οι οργανώσεις, στοιχείο που επηρεάζει τη δυνατότητά τους να παρέχουν υπηρεσίες· και στην ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι πιο άμεσες ανάγκες των γυναικών που μπορεί να αφορούν την περιθάλψή τους. Σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ για τα θύματα της εγκληματικότητας και τη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, υπάρχει πιεστική ανάγκη σε ολόκληρη την ΕΕ για αύξηση των πόρων που διατίθενται στις ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων οι οποίες μπορούν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες των γυναικών θυμάτων βίας.
- Πάνω από το ένα στα τέσσερα θύματα σεξουαλικής επίθεσης, από σύντροφο ή μη σύντροφο, δεν επικοινωνήσαν με την αστυνομία ή με οποιαδήποτε άλλη οργάνωση μετά από το πιο σοβαρό περιστατικό επειδή διακατέχονταν από αισθήματα ντροπής ή αμηχανίας. Πρέπει να υπάρξει σθεναρή αντίδραση σε συμπεριφορές αντιμετώπισης της κακοποίησης των γυναικών οι οποίες ενισχύουν αρνητικές νοοτροπίες περί «υπαιτιότητας του θύματος». Κατά συνέπεια, οι ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης οφείλουν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες των θυμάτων που υποφέρουν από αρνητικά συναισθήματα λόγω της θυματοποίησής τους όπως, μεταξύ άλλων, αυτοκατηγορία και αίσθημα ντροπής.
- Σχετικά αξιόπιστα στοιχεία είναι ουσιαστικής σημασίας προκειμένου να εκτιμηθεί αν οι ανάγκες των θυμάτων καλύπτονται στην πράξη από τις διάφορες υπηρεσίες, και να προσδιοριστεί πού θα ήταν πιο αποτελεσματική η διάθεση πόρων για τη συνδρομή των θυμάτων.

Συλλογική αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών

- Η αποτελεσματικότητα της υφιστάμενης νομοθεσίας, των πολιτικών πρωτοβουλιών και των πρακτικών παρεμβάσεων μπορούν να αξιολογηθούν με βάση τα στοιχεία σχετικά με την προθυμία των γυναικών να καταγγείλουν περιστατικά κακοποίησης, καθώς και τον βαθμό ικανοποίησής τους από τις υπηρεσίες που τους παρέχονται. Με δεδομένη την απροθυμία πολλών γυναικών να καταγγείλουν περιστατικά βίας σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, απαιτείται συνδυασμένη δράση πολλών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση του φαινομένου ώστε να ικανοποιούνται αποτελεσματικά οι σχετικές ανάγκες των γυναικών και να προστατεύονται τα δικαιώματά τους.
- Η συνεργασία μεταξύ διαφορετικών φορέων είναι απαραίτητη για την εναρμονισμένη και αποτελεσματική συλλογή και ανταλλαγή στοιχείων σχετικά με τα περιστατικά βίας κατά των γυναικών.

1.3. Ψυχολογική βία κατά των γυναικών προερχόμενη από σύντροφο

Αναγνωρίζοντας και αντιμετωπίζοντας την έκταση και την ειδική φύση της ψυχολογικής βίας από σύντροφο

- Η ψυχολογική βία από συντρόφους αποτελεί διαδεδομένο φαινόμενο και οι επιπτώσεις της πρέπει να αναγνωριστούν. Για παράδειγμα, τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι δύο στις πέντε γυναίκες (43 %) έχουν βιώσει κάποια μορφή ψυχολογικής βίας από έναν τέως ή νυν σύντροφο: 25 % έχουν υποστεί μείωση της προσωπικότητάς τους ή κατ'ιδίαν εξευτελισμό από σύντροφο, 14 % έχουν δεχθεί απειλές χρήσης σωματικής βίας, ενώ στο 5 % των περιπτώσεων τους απαγόρευσαν την έξοδο από το σπίτι, πήραν τα κλειδιά του αυτοκινήτου ή τις κλειδωσαν στο σπίτι.
- Από τις γυναίκες που έχουν κάποια σχέση, 7 % έχουν υποστεί τέσσερις ή περισσότερες μορφές ψυχολογικής βίας. Πρέπει να αναγνωριστεί ότι οι πολλαπλές και επαναλαμβανόμενες μορφές ψυχολογικής βίας από στενούς συντρόφους υπονομεύουν την αυτονομία μιας γυναίκας, δηλαδή ότι της στερούν, ουσιαστικά, μια αυτόνομη προσωπική και οικογενειακή ζωή.
- Οι εργοδότες και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις πρέπει να εξετάσουν τη δυνατότητα καθιέρωσης δραστηριοτήτων ενημέρωσης και εκπαίδευσης για να βοηθήσουν όσους ασχολούνται με συναφή

θέματα να αναγνωρίζουν και να υποστηρίζουν τις ανάγκες εργαζομένων γυναικών που υφίστανται καταπιεστική συμπεριφορά από σύντροφο.

- Η αστυνομία και οι συναρμόδιες υπηρεσίες πρέπει να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένες ώστε να αναγνωρίζουν και να κατανοούν τον αντίκτυπο της ψυχολογικής κακοποίησης στα θύματα.
- Η καταπιεστική συμπεριφορά και η κακοποιητική συμπεριφορά των δραστών μπορεί να απαιτεί άμεση παρέμβαση της αστυνομίας για την προστασία των θυμάτων και την παραπομπή τους σε υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων, και όχι στάση αναμονής μέχρι το θύμα να αναζητήσει μόνο του βοήθεια. Παράλληλα, οι σχετικές υπηρεσίες πρέπει να ασχοληθούν με τους δράστες, βοηθώντας τους να αντιμετωπίσουν τη συμπεριφορά τους που οδηγεί σε ψυχολογική κακοποίηση και σε άλλες βίαιες συμπεριφορές.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να επανεξετάσουν τη σχετική νομοθεσία προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσο περιλαμβάνει τις διάφορες μορφές και επιπτώσεις της επαναλαμβανόμενης ψυχολογικής κακοποίησης, η οποία –όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα της έρευνας– συχνά συνοδεύεται από σωματική και/ή σεξουαλική κακοποίηση μέσα σε μια σχέση.

1.4. Εμπειρίες παρενοχλητικής παρακολούθησης

Βελτιώνοντας τη νομική και πρακτική αντιμετώπιση της παρενοχλητικής παρακολούθησης

- Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι μία στις πέντε γυναίκες έχει βιώσει κάποια μορφή παρενοχλητικής παρακολούθησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω, με το 5 % να την έχει βιώσει κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας. Ωστόσο, τρεις στις τέσσερις υποθέσεις παρενοχλητικής παρακολούθησης που αναφέρθηκαν στην έρευνα δεν καταγγέλθηκαν στην αστυνομία. Στις χώρες όπου η παρενοχλητική παρακολούθηση αναγνωρίζεται νομικά, οι γυναίκες πρέπει να ενθαρρύνονται να καταγγέλλουν τα σχετικά περιστατικά. Παράλληλα, η χρήση και η αποτελεσματικότητα των νομοθετικών διατάξεων που αφορούν την παρενοχλητική παρακολούθηση πρέπει να επανεξεταστούν σε εθνικό επίπεδο. Πρέπει, τέλος, να υπάρξει προτροπή προς τα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία δεν διαθέτουν ολοκληρωμένη νομοθεσία για την παρενοχλητική παρακολούθηση προκειμένου να προχωρήσουν στη θέσπιση σχετικής νομοθεσίας που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των θυμάτων.

- Τα θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης πρέπει να απολαύουν επαρκούς προστασίας από το κράτος, αντίστοιχης με αυτή που έχει αναπτυχθεί για την αντιμετώπιση των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας.
- Με δεδομένο ότι μία στις δέκα γυναίκες έχει πέσει θύμα παρενοχλητικής παρακολούθησης από τέως σύντροφο, οι σχετικές υπηρεσίες υποστήριξης πρέπει να είναι ενημερωμένες για το φαινόμενο αυτό μετά από μια σχέση, ώστε να μην αγνοούν αυτές τις μορφές συμπεριφοράς.
- Μία στις πέντε γυναίκες που έχει βιώσει παρενοχλητική παρακολούθηση αναφέρει ότι διήρκεσε πάνω από δύο χρόνια. Όπως και στην περίπτωση της σωματικής και σεξουαλικής βίας, οι συναισθηματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις της παρενοχλητικής παρακολούθησης μπορούν να είναι σοβαρές και μακροχρόνιες. Κατά συνέπεια, πρέπει να υπάρχουν ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων παρενοχλητικής παρακολούθησης.

Ο ρόλος του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

- Από τα θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης, 23 % αναφέρουν ότι αναγκάστηκαν να αλλάξουν τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τον αριθμό τηλεφώνου τους εξαιτίας του πιο σοβαρού περιστατικού παρενοχλητικής παρακολούθησης. Οι διαδικτυακές πλατφόρμες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης πρέπει να συνδράμουν ενεργά τα θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης ώστε να αναφέρουν τα περιστατικά κακοποίησης και να ενθαρρύνονται ώστε να αντιμετωπίζουν ενεργά τη συμπεριφορά των δραστών. Παράλληλα, η αστυνομία πρέπει να ενθαρρύνεται ώστε να μπορεί να αναγνωρίζει και να διερευνά τακτικά υποθέσεις που αφορούν ηλεκτρονική παρενοχλητική παρακολούθηση.

1.5. Εμπειρίες σεξουαλικής παρενόχλησης

Ενθαρρύνοντας την ενημέρωση σχετικά με την σεξουαλική παρενόχληση και την καταγγελία σχετικών περιστατικών

- Η σεξουαλική παρενόχληση αποτελεί συχνή και συνηθισμένη εμπειρία για πολλές γυναίκες στην ΕΕ. Για παράδειγμα, μία στις πέντε γυναίκες έχει βιώσει ανεπιθύμητο άγγιγμα, αγκάλιασμα ή φιλή από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ενώ 6 % επί του συνόλου των γυναικών έχουν υποστεί αυτή τη μορφή

παρενόχλησης τουλάχιστον έξι φορές από την ηλικία των 15 ετών και άνω. Από τις γυναίκες που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης τουλάχιστον μία φορά από την ηλικία των 15 ετών και άνω, 32 % ανέφεραν ως δράστη τον προϊστάμενο, κάποιον συνάδελφο ή πελάτη. Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του φαινομένου οι εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις πρέπει να προάγουν την ενημέρωση σχετικά με τη σεξουαλική παρενόχληση και να ενθαρρύνουν τις γυναίκες να καταγγέλλουν σχετικά περιστατικά.

- Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι η σεξουαλική παρενόχληση των γυναικών μπορεί να γίνεται από διάφορες κατηγορίες δραστών και να περιλαμβάνει χρήση των «νέων» τεχνολογιών. Μία στις 10 γυναίκες (11 %) έχει δεχτεί ανάρμοστες προτάσεις σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης ή ανεπιθύμητα ηλεκτρονικά μηνύματα ή SMS σεξουαλικού περιεχομένου. Αυτές οι μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης επηρεάζουν ιδιαίτερα τις νεότερες γυναίκες. Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να επανεξετάσουν την υφιστάμενη νομοθεσία και τις σχετικές πολιτικές για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης, αναγνωρίζοντας ότι μπορεί να σημειωθεί σε διάφορα περιβάλλοντα και μέσω διαφορετικών μέσων, όπως το διαδίκτυο ή τα κινητά τηλέφωνα. Όπως και στην περίπτωση της ηλεκτρονικής παρενοχλητικής παρακολούθησης, η αστυνομία πρέπει να ενθαρρύνεται να αναγνωρίζει και να διερευνά τακτικά υποθέσεις που αφορούν την ηλεκτρονική σεξουαλική παρενόχληση.

Η ευάλωτη θέση των γυναικών που εργάζονται ως ανώτερα και ανώτατα στελέχη σε σχέση με τις άλλες γυναίκες

- Ποσοστό 74 και 75 % των γυναικών που εργάζονται ως ανώτερα και ανώτατα στελέχη αντίστοιχα έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης στη ζωή τους, και μία στις τέσσερις έχει βιώσει σεξουαλική παρενόχληση κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας. Πρέπει να αναγνωριστεί το γεγονός ότι και οι γυναίκες σε διευθυντικές και άλλες ανώτερες θέσεις διατρέχουν κίνδυνο σεξουαλικής παρενόχλησης. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε μια σειρά αιτιών, όπως η έκθεσή τους σε εργασιακά περιβάλλοντα και καταστάσεις όπου διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο κακοποίησης, καθώς και η πιθανότητα οι γυναίκες αυτές να είναι καλύτερα ενημερωμένες σχετικά με το τι συνιστά σεξουαλική παρενόχληση. Οι εργοδότες και άλλοι σχετικοί φορείς πρέπει να συμβάλουν στην καλύτερη ενημέρωση και να αναλάβουν πρακτικές πρωτοβουλίες ώστε να αναγνωριστεί και να αντιμετωπιστεί η σεξουαλική παρενόχληση που υφίστανται οι γυναίκες ανεξάρτητα από το επαγγελματικό και εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο, και σε διαφορετικά εργασιακά περιβάλλοντα.

Παροχή στοιχείων για την ανάδειξη και καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης

- Τα επίσημα στοιχεία και οι υπάρχουσες έρευνες στους τομείς της απασχόλησης και της εκπαίδευσης πρέπει να ενισχυθούν ώστε να συμπεριλαμβάνουν συστηματικά λεπτομερείς ερωτήσεις σχετικά με τη σεξουαλική παρενόχληση. Τα στοιχεία που θα συλλέγονται θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τεκμηρίωση πολιτικών και δράσεων με στόχο την αντιμετώπιση αυτής της μορφής κακοποίησης.

1.6. Εμπειρίες βίας κατά την παιδική ηλικία

Η έκταση και η ανεπαρκής καταγγελία της κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία

- Λίγο περισσότερες από μία στις 10 γυναίκες (12 %) δήλωσαν ότι έχουν βιώσει κάποια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης ή κάποιο συναφές περιστατικό από κάποιον ενήλικα πριν από την ηλικία των 15 ετών. Αυτές οι μορφές κακοποίησης αφορούν, συνήθως, περιστατικά κατά τα οποία κάποιος ενήλικας επιδεικνύει τα γεννητικά του όργανα (8 %) ή αγγίζει τα γεννητικά όργανα ή το στήθος του παιδιού (5 %). Σε ακραίες περιπτώσεις, 1 % των γυναικών αναφέρουν ότι εξαναγκάστηκαν σε σεξουαλική επαφή με ενήλικα κατά την παιδική τους ηλικία.
- Περίπου 27 % των γυναικών υπέστησαν κάποια μορφή σωματικής κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία (πριν από την ηλικία των 15 ετών) από κάποιον ενήλικα.
- Η ΕΕ πρέπει και πάλι να προσέξει το φαινόμενο της συχνής και ανεπαρκώς καταγγελλόμενης κακοποίηση που βιώνουν οι γυναίκες κατά την παιδική ηλικία. Τα στοιχεία που παρέχονται από την έρευνα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση σημερινών αλλά και παλαιότερων περιστατικών κακοποίησης παιδιών.

Τα χαρακτηριστικά της κακοποίησης

- Στο 97 % των περιστατικών σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία, ο δράστης ήταν άνδρας, ενώ στις περιπτώσεις σωματικής βίας τα ποσοστά είναι σχεδόν μοιρασμένα ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες, με λίγο μεγαλύτερο ποσοστό να αποδίδεται στους άνδρες.
- Χρειάζονται λεπτομερή στοιχεία για την κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία και έρευνες που να μπορούν να καταγράψουν τα μη καταγγελλόμενα

περιστατικά κακοποίησης, ώστε να διαπιστωθούν τα χαρακτηριστικά της κακοποίησης· τα στοιχεία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σχεδιασμό στοχευμένων παρεμβάσεων με σκοπό την πρόληψη της κακοποίησης, την προστασία των θυμάτων και την τιμωρία των δραστών.

Αντιμετωπίζοντας την κακοποίηση κατά την παιδική ηλικία

- Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι το 30 % των γυναικών που έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά από έναν τέως ή νυν σύντροφο έχουν επίσης πέσει θύματα σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία, ενώ το 10 % των γυναικών που έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά κατά την υφιστάμενη ή πρότερη σχέση τους αναφέρουν εμπειρίες σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία. Παράλληλα, 73 % των μητέρων που έχουν πέσει θύματα σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας από σύντροφο δηλώνουν ότι αυτό έγινε αντιληπτό από τουλάχιστον ένα από τα παιδιά τους. Σχετικές δράσεις και προγράμματα πρέπει λοιπόν να στοχεύουν παιδιά και οικογένειες ευάλωτες στη βία ώστε να σπάσει ο κύκλος της κακοποίησης.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ πρέπει να ενθαρρυνθούν ώστε να επανεκτιμήσουν σύμφωνα με τη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης όποιους χρονικούς περιορισμούς υπάρχουν για την καταγγελία περιστατικών κακοποίησης που συνέβησαν κατά την παιδική ηλικία.
- Στοιχεία που βασίζονται στα βιώματα κακοποίησης των ίδιων των παιδιών είναι απαραίτητα για τη διαμόρφωση πολιτικών και τον καθορισμό των δράσεων για την πρόληψη και την προστασία των παιδιών από την κακοποίηση.

1.7. Ο φόβος της βίας λόγω φύλου και οι επιπτώσεις του

Ο φόβος της βίας λόγω φύλου επηρεάζει αρνητικά την ελευθερία κινήσεων των γυναικών

- Η έρευνα δείχνει ότι οι μισές γυναίκες αποφεύγουν ορισμένες καταστάσεις ή κάποια μέρη, τουλάχιστον μερικές φορές, από φόβο μήπως υποστούν σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση. Συγκριτικά, όπως φαίνεται από τις υπάρχουσες εγκληματολογικές έρευνες στον γενικό πληθυσμό, οι άνδρες φοβούνται το έγκλημα και τις επιπτώσεις του λιγότερο απ' ό,τι οι γυναίκες. Ο φόβος του εγκλήματος στις γυναίκες –ιδιαίτερα ο φόβος τους για τη βία λόγω φύλου– πρέπει να αναγνωριστεί και να

αντιμετωπιστεί από την ΕΕ και τα κράτη μέλη, αλλά και σε τοπικό επίπεδο λόγω των αρνητικών επιπτώσεων που έχει στην καθημερινή ελευθερία κινήσεων των γυναικών.

Υψηλά επίπεδα φόβου μπορεί να συνιστούν ένδειξη κακοποίησης

- Πολλές γυναίκες που αναφέρουν υψηλά επίπεδα φόβου για το ενδεχόμενο επίθεσης τείνουν να έχουν βιώσει έντονα σωματική ή σεξουαλική βία. Με δεδομένο ότι τα υψηλά επίπεδα φόβου μπορεί να αντανακλούν βιώματα κακοποίησης, θα μπορούσαν ιατροί και άλλοι εργαζόμενοι στον χώρο της υγείας να ενθαρρύνονται να θέτουν ερωτήματα με τον κατάλληλο τρόπο και να συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με τον φόβο θυματοποίησης για να διαπιστώσουν πιθανές περιπτώσεις κακοποίησης.

1.8. Αντιλήψεις και ενημέρωση για τη βία κατά των γυναικών

Ενισχύοντας την ενημέρωση για τη βία κατά των γυναικών

- Οι γυναίκες θεωρούν ότι η βία κατά των γυναικών είναι συνηθισμένο ή σπάνιο φαινόμενο στη χώρα τους ανάλογα με τις προσωπικές τους εμπειρίες βίας από συντρόφους και/ή μη συντρόφους, ανάλογα με το κατά πόσο γνωρίζουν γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βίας και ανάλογα με αν είναι ενημερωμένες από εκστρατείες αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών. Η αλληλεπίδραση μεταξύ

των παραγόντων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ανάπτυξη πολιτικών ενημέρωσης σχετικά με τη βία κατά των γυναικών μεταξύ των διαφόρων ομάδων γυναικών.

- Οι στοχευμένες εκστρατείες σε εθνικό επίπεδο είναι καίριας σημασίας για την καλύτερη ενημέρωση των γυναικών (και των ανδρών) σχετικά με τη βία λόγω φύλου, για την ενθάρρυνση της καταγγελίας σχετικών περιστατικών, καθώς και για την προστασία των θυμάτων και το έργο πρόληψης.

Διασφαλίζοντας ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες καλύπτουν στην πράξη τις ανάγκες των γυναικών

- Οι γυναίκες που πέφτουν θύματα βίας σπανίως το καταγγέλλουν στις ειδικές υπηρεσίες. Για να είναι αποτελεσματικές οι εκστρατείες ενημέρωσης σχετικά με τη βία κατά των γυναικών και ενθάρρυνση της καταγγελίας των περιστατικών βίας, είναι ανάγκη να υπάρχουν ειδικευμένες υπηρεσίες με επαρκείς πόρους ικανές να καλύπτουν τις ανάγκες των θυμάτων.

Διασφαλίζοντας ότι οι εκστρατείες βασίζονται σε πραγματικά στοιχεία

- Στον βαθμό που σχετικά στοιχεία σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχουν σε εθνικό επίπεδο, τα αποτελέσματα της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση της ενημέρωσης και της δράσης των κρατών μελών της ΕΕ σε σχέση με τη συγκεκριμένη μορφή βίας.

ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Τα επίπεδα βίας που καταγράφηκαν διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Περισσότερες λεπτομέρειες υπάρχουν στο διαδικτυακό εργαλείο αναζήτησης δεδομένων (data explorer). Πιθανές ερμηνείες γι' αυτές τις διαφορές παρουσιάζονται παρακάτω.

Αναγνωρίζοντας τις διαφορές μεταξύ των χωρών

Με τον ίδιο τρόπο που διαφέρουν τα επίσημα στοιχεία της ποινικής δικαιοσύνης από χώρα σε χώρα σχετικά με τις καταγγελλόμενες εγκληματικές ενέργειες, συχνά παρατηρούνται μεγάλες διαφορές μεταξύ των χωρών στα επίπεδα των αναφερόμενων περιστατικών κακοποίησης κατά τη διάρκεια των συνευτεύξεων σε μια σχετική εγκληματολογική έρευνα. Αυτό ισχύει για τις εγκληματικές ενέργειες εν γένει, και ιδιαίτερα για τα περιστατικά κακοποίησης γυναικών, τα οποία είναι θέματα ιδιαίτερως ευαίσθητα για να αναφερθούν σε μια έρευνα.

Οι αποκλίσεις μεταξύ των χωρών όσον αφορά τον βαθμό συχνότητας της βίας που εντοπίστηκαν κατά την έρευνα αυτή πρέπει να εξεταστούν σε σχέση με σειρά παραγόντων. Για παράδειγμα, τα επίσημα στοιχεία για την εγκληματικότητα αποκαλύπτουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών στα επίπεδα

συνολικής βίας, συμπεριλαμβανομένων των επιπέδων βίας κατά των γυναικών όπου υπάρχουν σχετικά διαθέσιμα στοιχεία. Τα στοιχεία που προκύπτουν από έρευνες με αντικείμενο το γενικό έγκλημα, καθώς και από έρευνες ειδικά για τη βία κατά των γυναικών, παρουσιάζουν πάντα διαφορές μεταξύ των χωρών στα ποσοστά της βίας. Η έρευνα του Οργανισμού παρουσιάζει μικρότερες αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ στα ποσοστά ενδοοικογενειακής βίας από την έρευνα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (ΠΟΥ) σε 10 χώρες σχετικά με την υγεία των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία (τα δεδομένα συλλέχθηκαν την περίοδο 2000-2003). Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα της έρευνας του Οργανισμού σχετικά με τη συχνότητα του βιασμού με εκείνα της εθνικής έρευνας στις ΗΠΑ για την άσκηση βίας από στενό σύντροφο και τη σεξουαλική βία (National intimate partner violence and sexual violence survey) που πραγματοποιήθηκε σε 50 πολιτείες (τα δεδομένα συλλέχθηκαν το 2010), παρατηρούνται μικρότερες αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών παρά μεταξύ πολιτειών των ΗΠΑ. Τα αποτελέσματα της έρευνας του Οργανισμού είναι επίσης σε γενικές γραμμές σύμφωνα με τα αποτελέσματα, όπου υπάρχουν, των υφιστάμενων εθνικών ερευνών σχετικά με τη βία κατά των γυναικών στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Πιθανές εξηγήσεις για τις διαφορές μεταξύ των χωρών

Παρά το γεγονός ότι οι διαφορές μεταξύ των χωρών στα αποτελέσματα της έρευνας ως προς τα ποσοστά βίας κατά των γυναικών είναι αναμενόμενες, σύμφωνα και με τα ευρήματα άλλων ερευνών, είναι δύσκολη η ερμηνεία και η γενίκευση των διαφορών μεταξύ των 28 κρατών μελών της ΕΕ. Στη συνέχεια παρατίθενται πέντε πιθανές εξηγήσεις για τις παρατηρηθείσες διαφορές μεταξύ των χωρών στα ποσοστά συχνότητας της βίας κατά των γυναικών, οι οποίες χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης για την επιβεβαίωσή τους και μπορούν να συνεκτιμηθούν με άλλες πιθανές εξηγήσεις σε εθνικό επίπεδο.

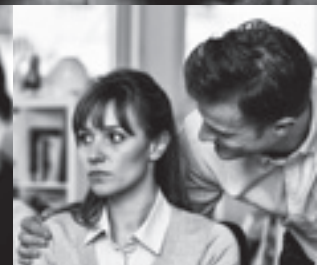
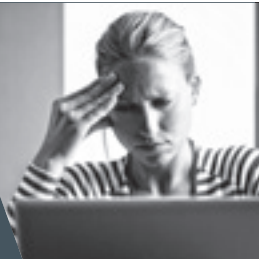
- 1) Από χώρα σε χώρα, η αναφορά εμπειριών βίας κατά γυναικών σε τρίτους μπορεί να είναι λιγότερο ή περισσότερο πολιτισμικά αποδεκτή. Κατά την ανάγνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο είναι πιθανό σε κοινωνίες στις οποίες η βία από στενό σύντροφο θεωρείται ιδιωτικό ζήτημα να γνωστοποιούνται περιστατικά βίας κατά γυναικών στην οικογένεια και τους φίλους, ενώ δεν καταγγέλλονται ούτε στην αστυνομία. Αυτή η αпроθυμία μπορεί να λειτουργήσει ανασταλτικά ως προς την αποκάλυψη περιστατικών βίας στις ερευνήτριες που παίρνουν τις συνεντεύξεις.
- 2) Η ισότητα των φύλων θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλότερα επίπεδα αποκάλυψης θεμάτων βίας κατά των γυναικών. Σε κοινωνίες με υψηλότερα επίπεδα ισότητας είναι πιο πιθανό τα περιστατικά βίας κατά των γυναικών να αντιμετωπίζονται και να καταπολεμώνται πιο ανοιχτά.
- 3) Η έκθεση γυναικών σε παράγοντες κινδύνου βίας μπορεί να εξεταστεί σε εθνικό επίπεδο σε σχέση με παράγοντες οι οποίοι θα μπορούσαν να ενισχύσουν την έκθεση στη βία. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται τα πρότυπα απασχόλησης (εργασία εκτός σπιτιού), η κοινωνικοποίηση και ο τρόπος ζωής (έξοδοι για διασκέδαση και ραντεβού).
- 4) Οι διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά τα συνολικά επίπεδα βίαιων εγκληματικών δράσεων πρέπει να εξεταστούν παράλληλα με τα ευρήματα σχετικά με τη βία κατά των γυναικών. Για παράδειγμα, ο υψηλός βαθμός αστικοποίησης σε μια χώρα σχετίζεται γενικώς με υψηλότερα επίπεδα εγκληματικότητας.
- 5) Η έρευνα αποκάλυψε στοιχεία για τη σχέση μεταξύ των συνηθειών κατανάλωσης αλκοόλ των δραστών και των εμπειριών βίας από στενό σύντροφο (ενδοοικογενειακής βίας) των γυναικών. Τα διαφορετικά πρότυπα κατανάλωσης αλκοόλ στα κράτη μέλη μπορούν να συμβάλουν στην ερμηνεία ορισμένων πτυχών της βίας κατά των γυναικών, οι οποίες, με τη σειρά τους, πρέπει να εξεταστούν σε συνδυασμό με τις μορφές, για κάθε δράστη, της βίαιης συμπεριφοράς, η οποία μπορεί να μην περιορίζεται στη βία κατά των γυναικών.

Οι παραπάνω και άλλοι παράγοντες πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω στην ανάγνωση των ευρημάτων σε εθνικό επίπεδο.

2

Τι δείχνουν τα αποτελέσματα;

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται επιγραμματικά επιλεγμένα ευρήματα των βασικών τομέων της έρευνας.

Όλα τα αποτελέσματα περιέχονται στη σχετική αναλυτική έκθεση και είναι προσβάσιμα μέσω του διαδικτυακού εργαλείου αναζήτησης δεδομένων (data explorer) που επιπρόσθετα προσφέρει στον χρήστη τη δυνατότητα εξαγωγής στοιχείων.

Εμπειρίες των γυναικών μετά τα 15, πριν από τα 15, και στους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης

Στην έρευνα συμμετείχαν γυναίκες ηλικίας 18 έως 74 ετών που ερωτήθηκαν για περιστατικά που συνέβησαν πριν και μετά την ηλικία των 15 ετών για να διαχωριστούν τα περιστατικά που συνέβησαν κατά την παιδική ηλικία από εκείνα που έγιναν αργότερα σύμφωνα με την καθιερωμένη ερευνητική πρακτική.

Οι διάφορες έρευνες επιλέγουν διαφορετικά όρια ηλικίας για την πλαίσωση των ερωτήσεων της έρευνας. Ως προς αυτό, η έρευνα του Οργανισμού ακολούθησε την έρευνα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (ΠΟΥ) σχετικά με την υγεία των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία η οποία επέλεξε επίσης τα 15 έτη ως όριο ηλικίας.

Η έρευνα του Οργανισμού ζήτησε από τις γυναίκες να κάνουν διάκριση ανάμεσα στα περιστατικά που έλαβαν χώρα μετά την ηλικία των 15 ετών (καλύπτοντας, δηλαδή, ολόκληρη τη ζωή τους) και κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης για την έρευνα. Η πρακτική αυτή βοηθά τις γυναίκες που δίνουν συνέντευξη να διακρίνουν ανάμεσα στα πρόσφατα και σε πιθανώς παλαιότερα γεγονότα. Επίσης, επιτρέπει να συλλεχθούν στοιχεία που αναφέρονται σε τρέχουσες πρακτικές αντιμετώπισης των θυμάτων από την αστυνομία.

2.1. Σωματική και σεξουαλική βία

► Σωματική βία:

Περίπου 13 εκατομμύρια γυναίκες στην ΕΕ έχουν πέσει θύματα σωματικής βίας κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν των συνεντεύξεων της έρευνας, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 7 % των γυναικών ηλικίας 18-74 ετών στην ΕΕ¹.

► Σεξουαλική βία:

Περίπου 3,7 εκατομμύρια γυναίκες στην ΕΕ έχουν υποστεί σεξουαλική βία κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν των συνεντεύξεων της έρευνας, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 2 % των γυναικών ηλικίας 18-74 ετών στην ΕΕ.

Συνολική συχνότητα σωματικής και σεξουαλικής βίας

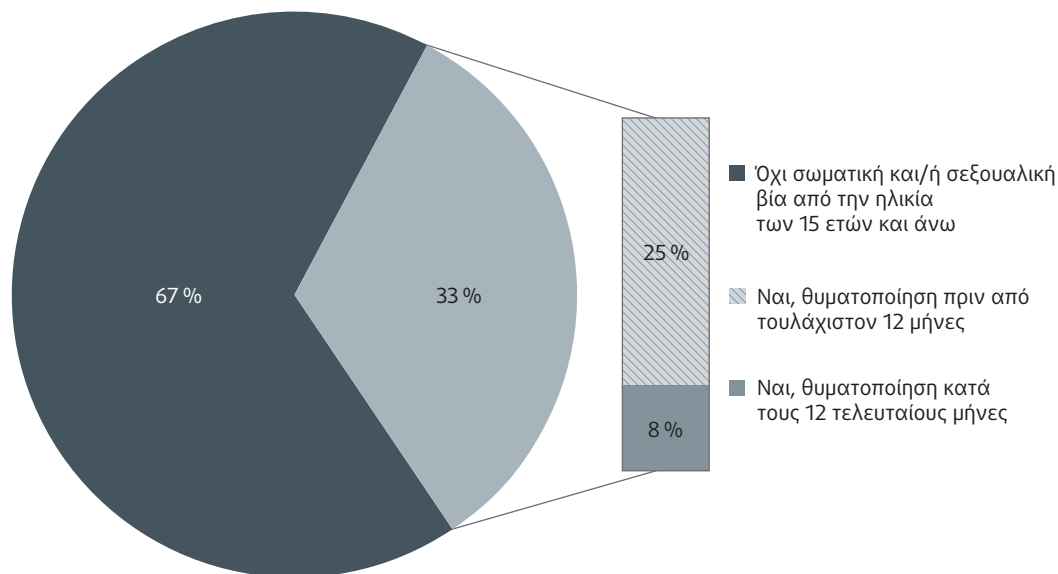
► Μία στις τρεις γυναίκες (33 %) έχει πέσει θύμα σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας μετά την ηλικία των 15 ετών.

► Περίπου 8 % των γυναικών έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης για την έρευνα (σχήμα 1 α).

► Από το σύνολο των γυναικών που έχουν (τέως ή νυν) σύντροφο, 22 % έχουν πέσει θύματα σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας από τον σύντροφό τους από την ηλικία των 15 ετών και άνω (πίνακας 1).

¹ Σύμφωνα με τη διαδικτυακή βάση δεδομένων της Eurostat, 186 590 848 γυναίκες ηλικίας 18-74 ετών ζούσαν στην ΕΕ των 28 την 1η Ιανουαρίου 2013, πρβλ.: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (data code demo_rjan, εξαγωγή στις 16 Αυγούστου 2013).

Σχήμα 1 α: Γυναίκες που έπασαν θύματα σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω και κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας, ΕΕ των 28 (%)

Σημείωση: Όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Πλαίσιο 1: Οι ερωτήσεις της έρευνας – Σωματική και σεξουαλική βία

Σωματική βία

Από την ηλικία των 15 ετών έως σήμερα / κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πόσο συχνά κάποιος:

- Σας έσπρωξε ή σας σκούνησε;
- Σας χαστούκισε;
- Σας πέταξε κάποιο σκληρό αντικείμενο;
- Σας τράβηξε βίαια ή σας τράβηξε τα μαλλιά;
- Σας χτύπησε με τη γροθιά του ή με σκληρό αντικείμενο ή σας κλώτσησε;
- Σας έκαψε;
- Προσπάθησε να σας πνίξει ή να σας στραγγαλίσει;
- Σας έκοψε ή μαχαίρωσε, ή σας πυροβόλησε;
- Χτύπησε το κεφάλι σας σε κάποιο αντικείμενο;

Σεξουαλική βία

Από την ηλικία των 15 ετών έως σήμερα / κατά τους τελευταίους 12 μήνες, πόσο συχνά:

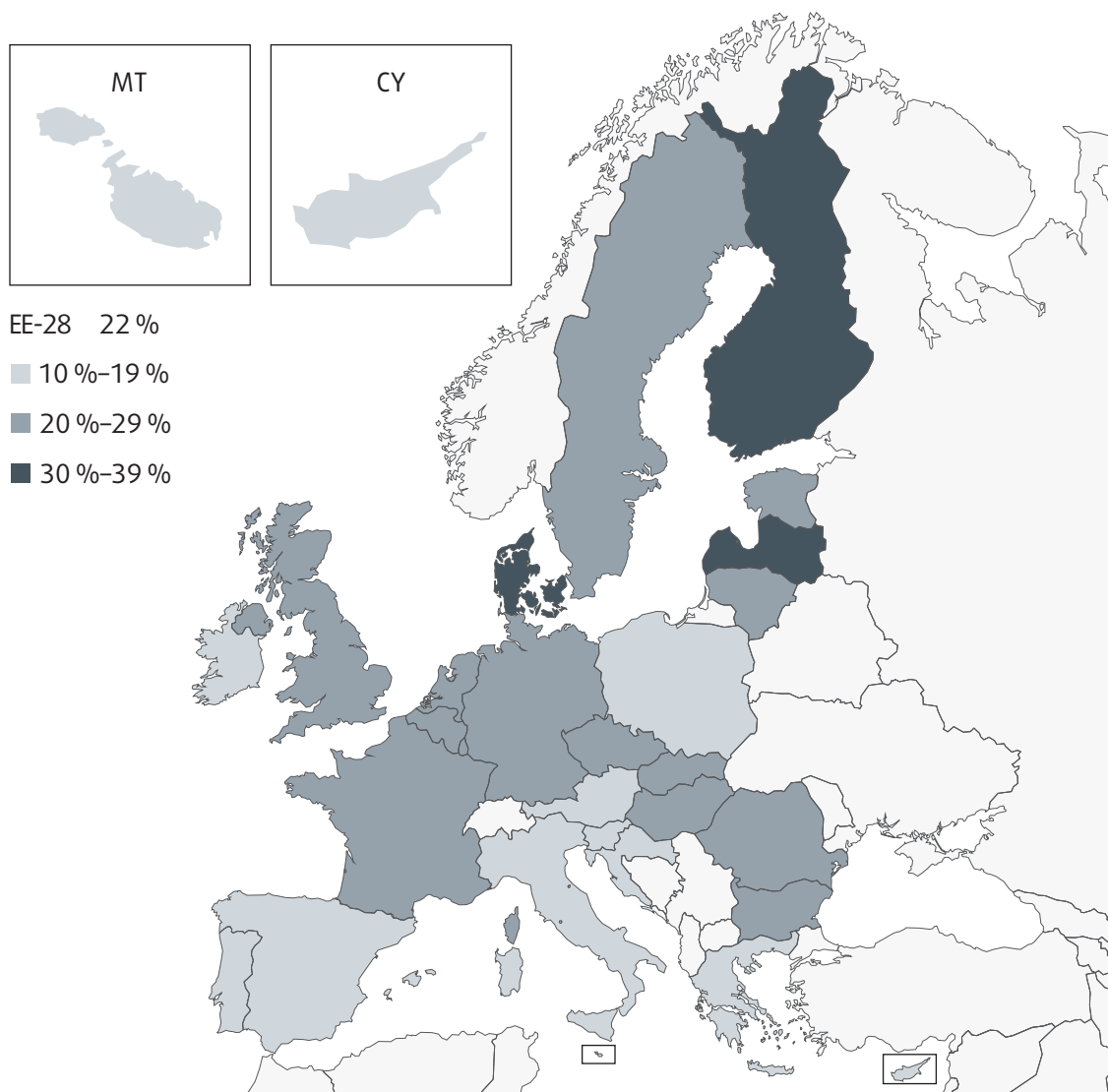
- Σας έχει υποβάλει κάποιος σε σεξουαλική επαφή παρά τη θέλησή σας ή προκαλώντας σας πόνο με κάποιο τρόπο; [ΑΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ: Με τον όρο σεξουαλική επαφή νοείται εδώ ο

εξαναγκασμός σε πεολειχία και ο εξαναγκασμός σε πρωκτική ή κολπική διείσδυση]

- Εκτός αυτού, προσπάθησε κάποιος να σας υποβάλει σε σεξουαλική επαφή παρά τη θέλησή σας ή προκαλώντας σας πόνο με κάποιο τρόπο; [ΑΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ: Με τον όρο σεξουαλική επαφή νοείται εδώ ο εξαναγκασμός σε πεολειχία και ο εξαναγκασμός σε πρωκτική ή κολπική διείσδυση]
- Εκτός αυτού, σας ανάγκασε κάποιος να συμμετάσχετε σε οποιαδήποτε μορφή σεξουαλικής δραστηριότητας παρά τη θέλησή σας ή σε συνθήκες στις οποίες δεν μπορούσατε να αρνηθείτε;
- Ή έχετε συναινέσει σε σεξουαλική δραστηριότητα επειδή φοβόσασταν για το τι θα μπορούσε να συμβεί αν αρνιόσασταν;

Οι ερωτήσεις σχετικά με τη σωματική και/ή σεξουαλική βία τέθηκαν χωρίς την παρουσία του νυν συντρόφου, τέως συντρόφου ή άλλων προσώπων.

Σχήμα 1 β: Σωματική και/ή σεξουαλική βία από σύντροφο από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ΕΕ των 28 (%)

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Πίνακας 1: Γυναίκες που έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία από νυν ή τέως σύντροφο, ή από άλλο πρόσωπο από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ανά κράτος μέλος της ΕΕ (%)^{α,β,γ}

Κράτος μέλος της ΕΕ	Από σύντροφο (νυν και/ή τέως) ^β	Από μη συντρόφους ^γ	Από σύντροφο και/ή μη συντρόφους ^γ
AT	13	12	20
BE	24	25	36
BG	23	14	28
CY	15	12	22
CZ	21	21	32
DE	22	24	35
DK	32	40	52
EE	20	22	33
EL	19	10	25

Κράτος μέλος της ΕΕ	Από σύντροφο (νυν και/ή τέως) ^β	Από μη συντρόφους ^γ	Από σύντροφο και/ή μη συντρόφους ^γ
ES	13	16	22
FI	30	33	47
FR	26	33	44
HR	13	13	21
HU	21	14	28
IE	15	19	26
IT	19	17	27
LT	24	16	31
LU	22	25	38
LV	32	17	39
MT	15	15	22
NL	25	35	45
PL	13	11	19
PT	19	10	24
RO	24	14	30
SE	28	34	46
SI	13	15	22
SK	23	22	34
UK	29	30	44
EE-28	22	22	33

Σημειώσεις: α Τα αποτελέσματα στις δύο πρώτες στήλες του πίνακα δεν αθροίζουν στο αποτέλεσμα του τρίτου πίνακα λόγω της διαφορετικής υπολογιστικής βάσης των αποτελεσμάτων (τα αποτελέσματα που αφορούν τη βία από σύντροφο βασίζονται στις συμμετέχουσες που έχουν ή είχαν σύντροφο, έναντι του συνόλου των γυναικών) και επειδή ορισμένες συμμετέχουσες έχουν πέσει θύματα βίας τόσο από συντρόφους όσο και από μη συντρόφους τους.

β Όλες οι γυναίκες που ήταν παντρεμένες, συζούσαν με κάποιον εκτός γάμου, ή διατηρούσαν σχέση (χωρίς να συζούν) όταν πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη, ή κατά το παρελθόν (n = 40 192).

γ Όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Χαρακτηριστικά της σωματικής βίας

- Περίπου 31 % των γυναικών έχουν υποστεί μία ή περισσότερες πράξεις σωματικής βίας (πρβλ. πλαίσιο 1) από την ηλικία των 15 ετών και άνω (πίνακας 2). Παρόλο που οι γυναίκες αναφέρουν πιο συχνά ότι τις έσπρωξαν ή τις σκούνησαν, η εξαίρεση της συγκεκριμένης μορφής βίας από το ερωτηματολόγιο έχει περιορισμένη επίπτωση στη συνολική συχνότητα της σωματικής βίας, μειώνοντάς την από το 31 στο 25 %. Το αποτέλεσμα αυτό αντανακλά το γεγονός ότι πολλές γυναίκες που δηλώνουν ότι τις έσπρωξαν ή τις σκούνησαν έχουν υποστεί και άλλες μορφές σωματικής βίας.
- Οι συνηθέστερες μορφές σωματικής βίας είναι οι σπρωξιές και τα σκουνητήματα, τα χαστούκια, το βίαιο τράβηγμα και το τράβηγμα των μαλλιών της γυναίκας.

Χαρακτηριστικά της σεξουαλικής βίας

- Συνολικά, 11 % των γυναικών έχουν πέσει θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής βίας (πρβλ. πλαίσιο 1) από την ηλικία των 15 ετών και άνω, είτε από σύντροφο είτε από άλλο πρόσωπο. Ενώ ορισμένες γυναίκες αναφέρουν ότι έχουν πέσει θύματα μίας μορφής σεξουαλικής βίας, άλλες δηλώνουν ότι έχουν υποστεί πολλές μορφές σεξουαλικής βίας.

Πίνακας 2: Γυναίκες που έχουν πέσει θύματα διαφόρων μορφών σωματικής βίας από σύντροφο ή άλλο πρόσωπο από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ΕΕ των 28 (%)^{α,β,γ}

Είδος σωματικής βίας	Από νυν σύντροφο ^α	Από τέως σύντροφο ^β	Από μη συντρόφους ^γ	Από σύντροφο και/ή μη συντρόφους ^γ
Σπρώξιμο ή σκούνηγμα	5	19	13	23
Χαστούκισμα	4	15	8	17
Πέταγμα σκληρού αντικειμένου	2	8	4	9
Βίαιο τράβηγμα ή τράβηγμα μαλλιών	2	10	7	13
Χτύπημα με γροθιά ή με σκληρό αντικείμενο ή κλοτσιά	1	9	5	10
Έγκλημα	0	1	0	1
Προσπάθεια πνιγμού ή στραγγαλισμού	1	5	1	4
Κόψιμο, μαχαίρωμα ή πυροβολισμός	0	1	1	1
Χτύπημα κεφαλιού πάνω σε κάποιο αντικείμενο	1	5	2	4
Οποιοδήποτε από τα παραπάνω	7	24	20	31
Οποιοδήποτε από τα παραπάνω, εκτός από «σπρώξιμο ή σκούνηγμα»	5	20	15	25

Σημειώσεις: α Όλες οι γυναίκες που ήταν παντρεμένες, συζούσαν με κάποιον εκτός γάμου, ή διατηρούσαν σχέση (χωρίς να συζούν) όταν πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη (n = 30 675).

β Όλες οι γυναίκες που υπήρξαν παντρεμένες, είχαν συζητήσει με κάποιον εκτός γάμου, ή είχαν σχέση (χωρίς να συζούν) τουλάχιστον μία φορά κατά το παρελθόν (n = 25 870).

γ Όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Η συχνότητα του βιασμού

Μία στις 20 γυναίκες (5 %) έχει πέσει θύμα βιασμού από την ηλικία των 15 ετών και άνω. Αυτό το στοιχείο προκύπτει από απαντήσεις στην ερώτηση: «Από την ηλικία των 15 ετών μέχρι σήμερα, πόσο συχνά σας έχει υποβάλει κάποιος σε σεξουαλική επαφή παρά τη θέλησή σας ή προκαλώντας σας πόνο με κάποιο τρόπο;» Στα νομικά συστήματα ορισμένων χωρών της ΕΕ, ο νομικός ορισμός του βιασμού είναι ευρύτερος και δεν περιορίζεται στην προϋπόθεση χρήσης σωματικής βίας από τον δράστη. Υπό αυτή την έννοια, τα περιστατικά βιασμού στην ΕΕ μπορεί να υπερβαίνουν το 5 %. Ορισμένα περιστατικά βιασμού μπορεί επίσης να συμπεριλαμβάνονται στις απαντήσεις των γυναικών σε μια άλλη ερώτηση της έρευνας: «Από την ηλικία των 15 ετών και άνω, πόσο συχνά σας ανάγκασε κάποιος να συμμετάσχετε σε οποιαδήποτε μορφή σεξουαλικής δραστηριότητας παρά τη θέλησή σας ή σε συνθήκες στις οποίες δεν ήσασταν σε θέση να αρνηθείτε;»

Τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με τον βιασμό πρέπει να αναγνωστούν σε συνδυασμό με τα ευρήματα των άλλων ερωτήσεων της έρευνας σχετικά με τη σεξουαλική βία. Η έρευνα του Οργανισμού ζήτησε από τις γυναίκες να αναφέρουν τις εμπειρίες τους σε σχέση με τέσσερις μορφές σεξουαλικής βίας. Οι γυναίκες μπορούσαν να υποδείξουν ποιες από αυτές τις μορφές βίας είχαν –αν είχαν– βιώσει. Στη συνέχεια, παρατίθενται τα αποτελέσματα που αφορούν τις εμπειρίες των γυναικών από την ηλικία των 15 ετών και άνω:

- ▶ 5 % των γυναικών έχουν εξαναγκαστεί σε σεξουαλική επαφή·
- ▶ 6 % των γυναικών αναφέρουν ότι κάποιος προσπάθησε να τις εξαναγκάσει σε σεξουαλική επαφή·
- ▶ 6 % των γυναικών αναφέρουν ότι εξαναγκάστηκαν να συμμετάσχουν σε σεξουαλική δραστηριότητα παρά τη θέλησή τους ή σε συνθήκες στις οποίες δεν μπορούσαν να αρνηθούν·

- ▶ 6 % των γυναικών συναίνεσαν σε σεξουαλική δραστηριότητα επειδή φοβόταν για το τι θα μπορούσε να συμβεί αν αρνούταν.
- ▶ Από τις γυναίκες που δηλώνουν ότι έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας από μη σύντροφο, σχεδόν μία στις 10 αναφέρει ότι στο περιστατικό εμπλέκονταν περισσότεροι του ενός δράστες όταν περιγράφουν τις λεπτομέρειες του πιο σοβαρού περιστατικού σεξουαλικής βίας που έχουν υποστεί.
- ▶ Ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις τα περιστατικά βίας από τέως σύντροφο σημειώνονται στη διάρκεια της σχέσης, μία στις έξι γυναίκες (16 %) που κακοποιήθηκε από τέως σύντροφο έπεσε θύμα βίας μετά το τέλος της σχέσης.

Επαναλαμβανόμενα περιστατικά σεξουαλικής βίας

Περισσότερες από τις μισές γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βιασμού από τον νυν σύντροφό τους, ή των οποίων ο νυν σύντροφος προσπάθησε να τις βιάσει ή να τις εξαναγκάσει να συμμετάσχουν σε σεξουαλική δραστηριότητα σε συνθήκες στις οποίες δεν μπορούσαν να αρνηθούν, έχουν βιώσει περισσότερα από ένα περιστατικά σεξουαλικής βίας. Στην περίπτωση του βιασμού, περίπου ένα τρίτο των θυμάτων (31 %) έχουν υποστεί έξι ή περισσότερα περιστατικά με δράστη τον νυν σύντροφό τους.

Τα αποτελέσματα που αφορούν τη σεξουαλική βία από τέως συντρόφους αποκαλύπτουν ένα παρεμφερές φαινόμενο. Ανάλογα με το είδος της σεξουαλικής βίας, το ένα τρίτο έως ένα τέταρτο των θυμάτων έχουν πέσει θύματα περισσότερων περιστατικών κακοποίησης.

Λεπτομερή στοιχεία για τη βία από στενό σύντροφο

- ▶ Ένα τρίτο των θυμάτων (34 %) σωματικής βίας από τέως σύντροφο έχουν υποστεί τέσσερις ή περισσότερες μορφές σωματικής βίας.

Βία στη διάρκεια της εγκυμοσύνης

Από τις γυναίκες που υπέστησαν βία από τέως σύντροφο και βρέθηκαν σε κατάσταση εγκυμοσύνης στη διάρκεια της εν λόγω σχέσης, 42 % έπεσαν θύματα βίας από τον σύντροφο αυτό ενώ ήταν έγκυοι. Συγκριτικά, από τις γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βίας από τον νυν σύντροφό τους, 20 % έπεσαν θύματα βίας από τον νυν σύντροφό τους ενώ ήταν έγκυοι. Η διαφορά σε αυτούς τους αριθμούς μπορεί να αντανακλά το γεγονός ότι οι γυναίκες δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να αναφέρουν περιστατικά βίας από νυν συντρόφους σε μια συνέντευξη – αν και αυτή η υπόθεση χρήζει περαιτέρω διερεύνησης.

Λεπτομερή στοιχεία για τη βία από μη συντρόφους

- ▶ Μία στις πέντε γυναίκες (22 %) έχει πέσει θύμα σωματικής βίας από άτομο που δεν ήταν ο σύντροφός της από την ηλικία των 15 ετών και άνω.
- ▶ Από τις γυναίκες που έχουν πέσει θύματα σωματικής βίας από άτομο που δεν ήταν ο σύντροφός τους, 67 % αναφέρουν ότι ο δράστης ήταν άνδρας και ένα πρόσθετο 7 % ότι έχουν πέσει θύματα σωματικής βίας τόσο από άνδρα όσο και από γυναίκα. Στην περίπτωση της σεξουαλικής βίας, 97 % των γυναικών αναφέρουν ότι ο δράστης ήταν άνδρας (πίνακας 3).

Πίνακας 3: Φύλο των δραστών σωματικής και σεξουαλικής βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω εφόσον ο δράστης δεν ήταν νυν ή τέως σύντροφος, ΕΕ των 28 (%)

	Σωματική βία	Σεξουαλική βία
Άνδρας	67	97
Γυναίκα	26	2
Και τα δύο φύλα	7	0
Χωρίς απάντηση	1	0
n	7 207	2 296

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

2.2. Συνέπειες της βίας

Επιπτώσεις της βίας στο θύμα

- Μιλώντας για το πιο σοβαρό περιστατικό σεξουαλικής βίας, οι γυναίκες αναφέρουν ότι εκείνη τη στιγμή αισθάνθηκαν κατά κύριο λόγο φόβο, θυμό και ντροπή γι' αυτό που τους είχε συμβεί. Οι γυναίκες που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας από μη συντρόφους ανέφεραν επίσης υψηλά επίπεδα κλονισμού (σοκ).
- Όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες ψυχολογικές επιπτώσεις της βίας (πρβλ. πίνακα 4), η βία από συντρόφους ή άλλα πρόσωπα έκανε τα θύματα να υποφέρουν από έλλειψη αυτοπεποίθησης και να αισθάνονται ευάλωτες και ανήσυχες.
- Τα θύματα σεξουαλικής βίας αναφέρουν ότι συχνά βιώνουν μεγαλύτερο αριθμό ψυχολογικών επιπτώσεων.
- Οι γυναίκες που έχουν πέσει θύματα βίας από σύντροφο είναι πιο πιθανό να βιώσουν διάφορες μακροπρόθεσμες ψυχολογικές επιπτώσεις σε σχέση με εκείνες που υπέστησαν μεν βία, αλλά ο δράστης δεν ήταν σύντροφός τους. Αυτό μπορεί να αντικατοπτρίζει όχι μόνο τις αντιδράσεις στο πιο σοβαρό περιστατικό βίας από σύντροφο, σύμφωνα με την ερώτηση της έρευνας, αλλά και το γεγονός ότι η βία από σύντροφο είναι πιο πιθανό να ενέχει περισσότερα περιστατικά που εκτείνονται σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Πίνακας 4: Μακροπρόθεσμες ψυχολογικές επιπτώσεις του πιο σοβαρού περιστατικού βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ανά είδος βίας και ανά δράστη (%)^{α,β}

	Από σύντροφο (νυν και/ή τέως)		Από μη συντρόφους	
	Σωματική βία	Σεξουαλική βία	Σωματική βία	Σεξουαλική βία
Είδος ψυχολογικής επίπτωσης				
Κατάθλιψη	20	35	8	23
Άγχος	32	45	23	37
Κρίσεις πανικού	12	21	8	19
Απώλεια αυτοπεποίθησης	31	50	17	40
Αίσθημα ευάλωτου	30	48	24	47
Δυσκολίες στον ύπνο	23	41	13	29
Δυσκολίες συγκέντρωσης	12	21	7	16
Δυσκολίες στις σχέσεις	24	43	9	31
Άλλο	3	5	4	4
Αριθμός κατηγοριών που επιλέχθηκαν				
Καμία	28	9	43	16
1	26	21	28	25
2-3	27	31	19	35
4 ή περισσότερες	17	38	8	24
Χωρίς απάντηση	2	(1)	2	1
n	5 415	1 863	4 237	1 847

Σημειώσεις: α Οι συμμετέχουσες μπορούσαν να δώσουν περισσότερες από μία απαντήσεις, οπότε οι κατηγορίες ενδέχεται να αθροίζουν άνω του 100 %.

β Τα αποτελέσματα που βασίζονται σε μικρό αριθμό απαντήσεων είναι λιγότερο αξιόπιστα από στατιστική άποψη· για τον λόγο αυτό οι παρατηρήσεις που βασίζονται σε λιγότερες από 30 απαντήσεις μπαίνουν σε παρενθέσεις και οι παρατηρήσεις που βασίζονται σε λιγότερες από πέντε απαντήσεις παραλείπονται (επισημαίνεται με « - »).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Επικοινωνία με την αστυνομία και άλλες υπηρεσίες

- ▶ Ένα τρίτο των θυμάτων βίας από σύντροφο (33 %) και ένα τέταρτο των θυμάτων βίας από μη συντρόφους (26 %) επικοινωνήσαν με την αστυνομία ή κάποια άλλη οργάνωση, π.χ. οργάνωση υποστήριξης θυμάτων, μετά το πιο σοβαρό περιστατικό βίας. Το υψηλότερο ποσοστό καταγγελίας των περιστατικών βίας από σύντροφο είναι ίσως ενδεικτικό μιας συνηθισμένης κατάστασης στην οποία μια γυναίκα, έχοντας υποστεί αρκετά περιστατικά βίας σε μια σχέση, αποφασίζει να καταγγείλει το πιο σοβαρό περιστατικό σε μια προσπάθεια να σταματήσει την επανάληψη ή την κλιμάκωση της βίας, ενώ η βία από μη συντρόφους είναι πιο πιθανό να συνίσταται σε μεμονωμένα περιστατικά με μικρότερο κίνδυνο επανάληψης. Ο πίνακας 5 αναλύει τις πληροφορίες σχετικά με την επικοινωνία ή τη μη επικοινωνία με τις υπηρεσίες με βάση τον δράστη και το είδος της βίας.
- ▶ Συνολικά, τα θύματα κατήγγειλαν στην αστυνομία το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από στενό σύντροφο στο 14 % των περιπτώσεων και το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από μη στενό σύντροφο στο 13 % των περιπτώσεων.

- ▶ Για το ένα τέταρτο περίπου των θυμάτων, η ντροπή ή η αμηχανία γι' αυτό που τους είχε συμβεί ήταν η αιτία για τη μη καταγγελία του πιο σοβαρού περιστατικού σεξουαλικής βίας από σύντροφο ή μη συντρόφους στην αστυνομία ή σε άλλη οργάνωση.

Μη καλυπτόμενες ανάγκες των θυμάτων

- ▶ Όταν ερωτώνται τι είδους βοήθεια θα ήταν χρήσιμη, οι γυναίκες δηλώνουν ότι, μετά το πιο σοβαρό περιστατικό βίας, αυτό που πρωτίστως χρειαζόνταν ήταν κάποιος που θα τους άκουγε και θα τους παρείχε στήριξη (33-54 %, ανάλογα με τον δράστη και το είδος βίας), και ακολουθούσε η προστασία (12-25 %) και η συνδρομή σε άλλα πρακτικά θέματα (13-21 %).

Ξεπερνώντας τη βία

- ▶ Τα περισσότερα θύματα (57-60 % ανάλογα με τον δράστη και το είδος βίας) εκμυστηρεύτηκαν σε κάποιον τις εμπειρίες τους σχετικά με το πιο σοβαρό περιστατικό βίας που υπέστησαν (πίνακας 5). Περίπου ένα τρίτο των θυμάτων βίας από σύντροφο (35 %) δηλώνουν ότι μπόρεσαν να ξεπεράσουν την κακοποίηση χάρη στη στήριξη της οικογένειας και των φίλων τους.

Πίνακας 5: Επικοινωνία με υπηρεσίες και γνωστοποίηση σε τρίτους σε σχέση με το πιο σοβαρό περιστατικό βίας από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ανά είδος βίας και ανά δράστη (%)^α

	Από σύντροφο (νυν και/ή τέως)		Από μη συντρόφους	
	Σωματική βία	Σεξουαλική βία	Σωματική βία	Σεξουαλική βία
Η γυναίκα επικοινωνήσε με την αστυνομία ή άλλες υπηρεσίες	31	39	24	30
Μίλησε σε κάποιον	36	28	44	37
Δεν μίλησε σε κανέναν	32	32	31	33
Χωρίς απάντηση	1	(0)	1	1
n	5 415	1 863	4 237	1 847

Σημείωση: ^α Τα αποτελέσματα που βασίζονται σε μικρό αριθμό απαντήσεων είναι λιγότερο αξιόπιστα από στατιστική άποψη· για τον λόγο αυτό οι παρατηρήσεις που βασίζονται σε λιγότερες από 30 απαντήσεις μπαίνουν σε παρενθέσεις και οι παρατηρήσεις που βασίζονται σε λιγότερες από πέντε απαντήσεις παραλείπονται (επισημαίνεται με « - »).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

2.3. Ψυχολογική βία από σύντροφο

- ▶ Μία στις τρεις γυναίκες (32 %) έχει πέσει θύμα ψυχολογικής κακοποίησης από στενό σύντροφο, νυν ή τέως. Εδώ περιλαμβάνονται συμπεριφορές όπως η μείωση της προσωπικότητας και ο εξευτελισμός της συμμετέχουσας κατ' ιδίαν ή δημοσίως, η απαγόρευση της εξόδου από το σπίτι ή το κλείδωμα στο σπίτι, ο εξαναγκασμός σε παρακολούθηση πορνογραφικού υλικού, η τρομοκράτηση ή ο εκφοβισμός, καθώς και η απειλή χρήσης βίας εναντίον της ίδιας ή αγαπημένου προσώπου της.
- ▶ Συνολικά, 43 % έχουν βιώσει κάποια μορφή ψυχολογικής βίας από στενό σύντροφο (σχήμα 2 α). Εδώ μπορεί να περιλαμβάνεται η συμπεριφορά ψυχολογικής κακοποίησης και άλλες μορφές ψυχολογικής βίας όπως η καταπιεστική συμπεριφορά (π.χ. η προσπάθεια να εμποδίσει κανείς μια γυναίκα να βλέπει τους φίλους της ή να επισκέπτεται την οικογένεια ή τους συγγενείς της), η οικονομική βία (όπως η απαγόρευση σε μια γυναίκα να εργάζεται έξω από το σπίτι) και ο εκβιασμός (πίνακας 6).
- ▶ Οι πιο συνηθισμένες μορφές ψυχολογικής βίας είναι η μείωση της προσωπικότητας και ο εξευτελισμός μιας γυναίκας κατ' ιδίαν, η επιμονή του συντρόφου να γνωρίζει πού βρίσκεται η γυναίκα όταν υπερβαίνει το εύλογο ενδιαφέρον και η εκδήλωση οργής αν μιλήσει με άλλους άνδρες. Μια γυναίκα στις τέσσερις έχει βιώσει καθεμία από αυτές τις μορφές βίας στις στενές σχέσεις της.
- ▶ Περίπου 5 % των γυναικών έχουν υποστεί οικονομική βία στην νυν σχέση τους και 13 % των γυναικών έχουν υποστεί κάποια μορφή οικονομικής βίας σε προηγούμενες σχέσεις τους. Εδώ περιλαμβάνεται το να μην επιτρέπεται στη γυναίκα να αποφασίζει μόνη για τα οικονομικά της οικογένειας ή η απαγόρευση να εργάζεται έξω από το σπίτι.

Πλαίσιο 2: Οι ερωτήσεις της έρευνας – Ψυχολογική βία

Πόσο συχνά ο νυν σύντροφός σας / Κάποιος τέως σύντροφός σας...

- προσπαθεί/προσπάθησε ποτέ να σας εμποδίσει να δείτε τους φίλους σας;
- προσπαθεί/προσπάθησε ποτέ να περιορίσει την επικοινωνία σας με την εξ αίματος οικογένεια ή τους φίλους σας;
- επιμένει/επέμενε ποτέ να γνωρίζει πού βρίσκεστε με τρόπο που υπερβαίνει το εύλογο ενδιαφέρον;
- θυμώνει/θύμωνε ποτέ αν μιλούσατε με άλλους άνδρες (ή άλλες γυναίκες, αν ο σύντροφος είναι γυναίκα);
- υποπτεύεται/υποπτευόταν ποτέ ότι είστε άπιστη;
- σας εμποδίζει / σας εμπόδιζε ποτέ να αποφασίζετε για τα οικονομικά της οικογένειας και να κάνετε ψώνια μόνη σας;
- σας απαγορεύει/απαγόρευσε ποτέ να εργαστείτε έξω από το σπίτι;
- σας απαγορεύει/απαγόρευσε ποτέ να βγείτε από το σπίτι, σας παίρνει/πήρε ποτέ τα κλειδιά του αυτοκινήτου ή σας κλειδώνει/κλειδωσε ποτέ μέσα στο σπίτι;

Πόσο συχνά θα λέγατε ότι ο νυν σύντροφός σας / Κάποιος τέως σύντροφός σας...

- σας μειώνει ή εξευτελίζει / σας μειώνει ή εξευτελίζει ποτέ μπροστά σε τρίτους;
- σας μειώνει ή εξευτελίζει / σας μειώνει ή εξευτελίζει ποτέ κατ' ιδίαν;
- κάνει/έκανε ποτέ πράγματα σκοπίμως για να σας τρομοκρατήσει ή να σας εκφοβίσει, π.χ. φωνές και σπάσιμο αντικειμένων;
- σας αναγκάζει / σας ανάγκαζε ποτέ να παρακολουθείτε πορνογραφικό υλικό παρά τη θέλησή σας;
- απειλεί/απειλήσε ποτέ να σας πάρει τα παιδιά;
- απειλεί/απειλήσε ποτέ να κάνει κακό στα παιδιά σας;
- κάνει/έκανε ποτέ κακό στα παιδιά σας;
- απειλεί/απειλήσε ποτέ να βλάψει ή να σκοτώσει κάποιο αγαπημένο σας πρόσωπο;

Πόσο συχνά σας έχει συμβεί κάτι τέτοιο; Ο νυν σύντροφός σας/Κάποιος τέως σύντροφός σας...

- έχει απειλήσει να ασκήσει σωματική βία πάνω σας;

Πίνακας 6: Ψυχολογική βία από σύντροφο, ανά είδος κακοποίησης και ανά είδος συντρόφου (%)^α

	Από νυν σύντροφο ^β	Από τέως σύντροφο ^γ	Από σύντροφο (νυν και/ή τέως) ^δ
Καταπιεστική συμπεριφορά	16	40	35
Οικονομική βία	5	13	12
Υβριστική συμπεριφορά	15	37	32
Εκβιασμός μέσω / Κακοποίηση των παιδιών	2	14	8
Οποιοδήποτε είδος ψυχολογικής κακοποίησης	23	48	43

Σημειώσεις: α Για τους νυν συντρόφους, το ποσοστό αναφέρεται στις γυναίκες που δηλώνουν ότι έχουν βιώσει μια συγκεκριμένη μορφή ψυχολογικής βίας τουλάχιστον μερικές φορές στη διάρκεια της σχέσης. Στην περίπτωση των τέως συντρόφων, η έρευνα ρωτούσε αν οι συμμετέχουσες είχαν ποτέ υποστεί από τέως σύντροφο κάθε μία από τις παραπάνω μορφές ψυχολογικής βίας. Η στήλη «Από σύντροφο» αναφέρεται στον συνδυασμό των δύο αυτών αριθμών, δηλαδή, στις γυναίκες που έχουν υποστεί ψυχολογική βία τουλάχιστον μερικές φορές στην νυν σχέση ή κάποτε στο παρελθόν από τέως συντρόφους.

β Όλες οι γυναίκες που έχουν σύντροφο, δηλαδή ήταν παντρεμένες, συζούσαν με κάποιον εκτός γάμου, ή διατηρούσαν σχέση όταν πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη (n = 30 675), με εξαίρεση το στοιχείο «Εκβιασμός μέσω / κακοποίηση των παιδιών», το οποίο βασίζεται σε όλες τις γυναίκες που έχουν σύντροφο και έχουν ή είχαν παιδιά στην κηδεμονία τους (n = 24 770).

γ Όλες οι γυναίκες που είχαν σύντροφο, δηλαδή υπήρξαν παντρεμένες, είχαν συζήσει με κάποιον εκτός γάμου, ή είχαν σχέση τουλάχιστον μία φορά κατά το παρελθόν, (n = 25 870, με εξαίρεση το στοιχείο «Εκβιασμός μέσω / κακοποίηση των παιδιών», το οποίο βασίζεται σε όλες τις γυναίκες που είχαν σύντροφο και έχουν ή είχαν παιδιά στην κηδεμονία τους (n = 14 469).

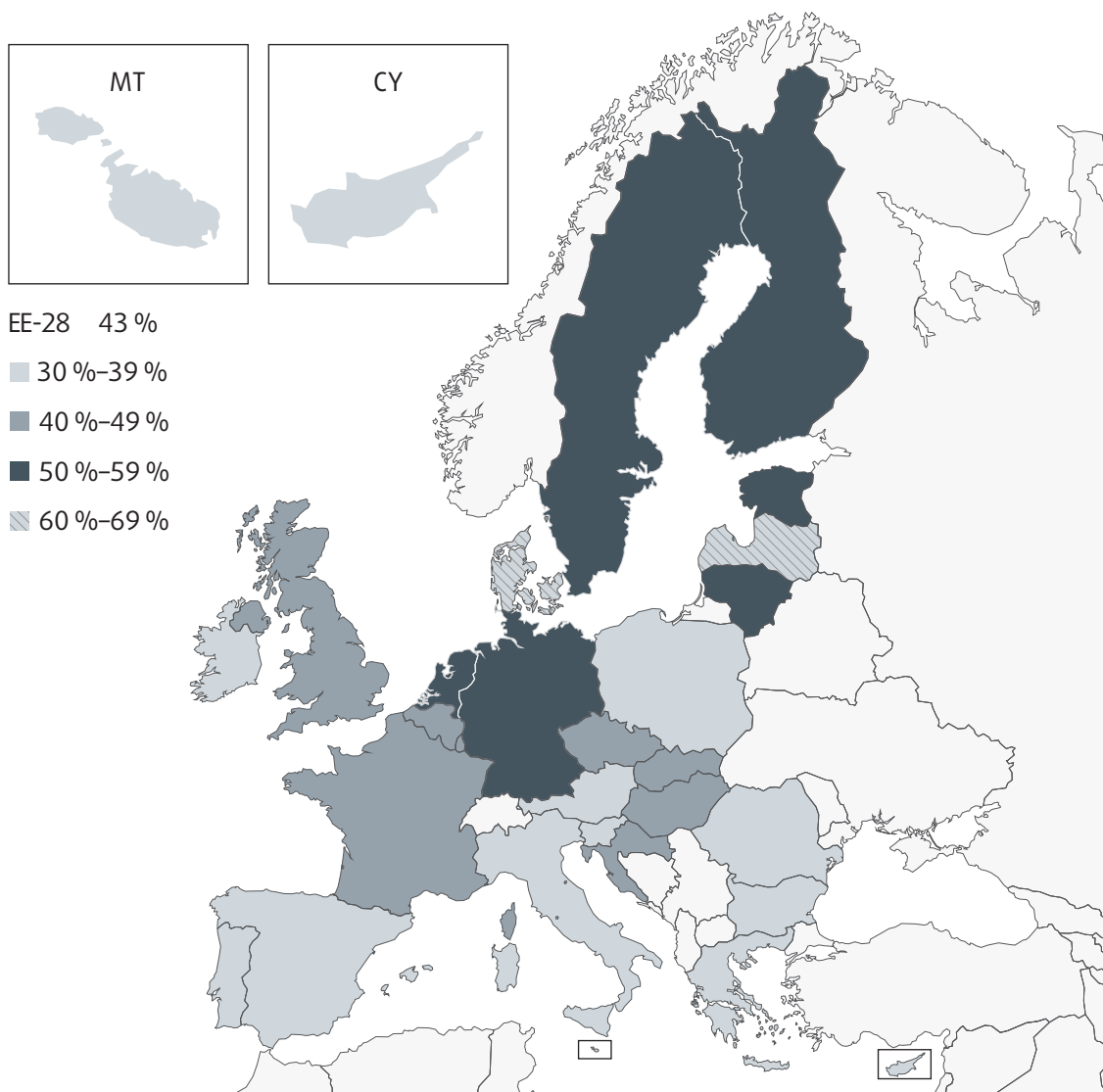
δ Όλες οι γυναίκες που ήταν παντρεμένες, συζούσαν με κάποιον εκτός γάμου, ή διατηρούσαν σχέση όταν πραγματοποιήθηκε η συνέντευξη, ή κατά το παρελθόν (n = 40 192), με εξαίρεση το στοιχείο «Εκβιασμός μέσω / κακοποίηση των παιδιών», το οποίο βασίζεται σε όλες τις γυναίκες που έχουν ή είχαν σύντροφο και έχουν ή είχαν παιδιά στην κηδεμονία τους (n = 31 418).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

- ▶ Από τις γυναίκες που διατηρούν σχέση, 7 % έχουν υποστεί τέσσερις ή περισσότερες μορφές ψυχολογικής βίας από τον νυν σύντροφό τους (σχήμα 2 β).
- ▶ Οι περισσότερες γυναίκες που έχουν βιώσει αρκετές (τέσσερις ή περισσότερες) μορφές ψυχολογικής βίας ανέφεραν επίσης στην έρευνα ότι ο νυν σύντροφός τους έχει ασκήσει σωματική και/ή σεξουαλική βία εναντίον τους.
- ▶ Η πιθανότητα ψυχολογικής βίας στη νυν σχέση μιας γυναίκας είναι ευθέως ανάλογη με τη βαριά κατανάλωση οινοπνεύματος από τον σύντροφό της. Όσο πιο συχνά έρχεται σε κατάσταση μέθης ο νυν σύντροφος τόσο αυξάνεται η πιθανότητα ψυχολογικής βίας μέσα στη σχέση.

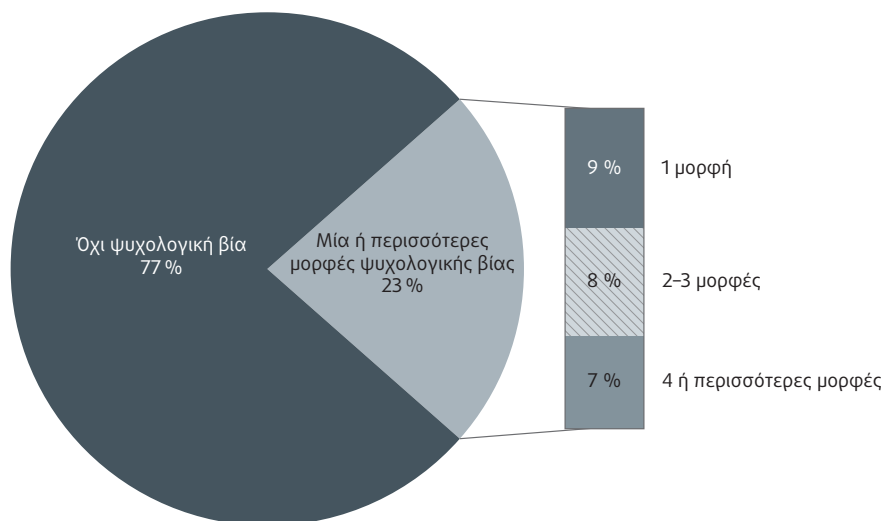

Σχήμα 2 α: Ψυχολογική βία από σύντροφο από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ΕΕ των 28 (%)

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Σχήμα 2 β: Ψυχολογική βία από νυν σύντροφο κατά τη διάρκεια της σχέσης και αριθμός διαφορετικών μορφών ψυχολογικής βίας που έχουν υποστεί οι γυναίκες, ΕΕ των 28 (%)^{α,β}

Σημειώσεις: α Όλες οι συμμετέχουσες που έχουν σύντροφο (n = 30 675).

β Αν τις πάρουμε μεμονωμένα, το άθροισμα των κατηγοριών «1 μορφή», «2-3 μορφές» και «4 ή περισσότερες μορφές» ανέρχεται σε 24 %, ενώ συνολικά 23 % των γυναικών έχουν βιώσει μία ή περισσότερες μορφές ψυχολογικής βίας. Αυτή η διαφορά οφείλεται στη στρογγυλοποίηση.

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

2.4. Παρενοχλητική παρακολούθηση

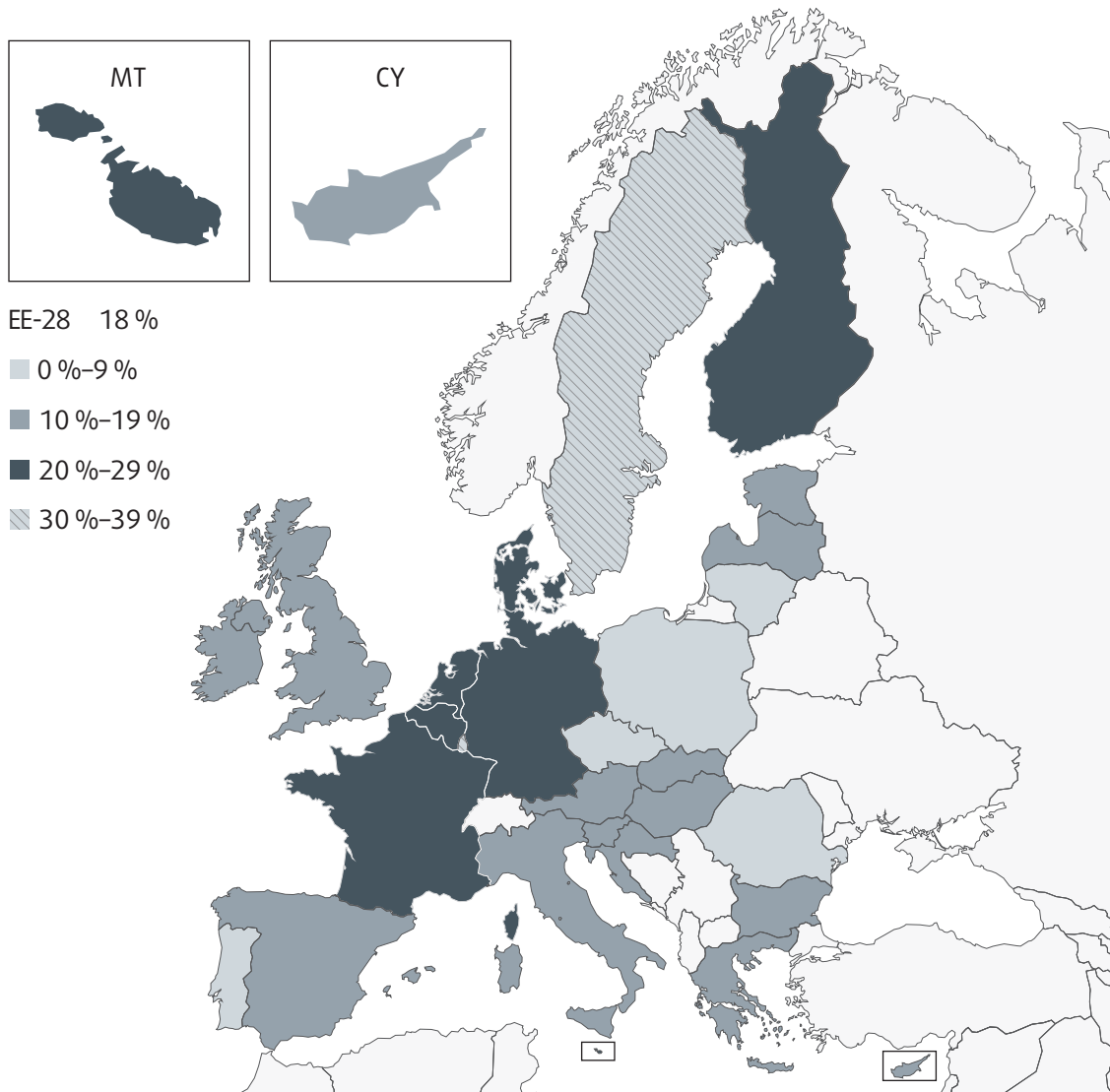
- ▶ Περίπου το 18 % των γυναικών στην ΕΕ των 28 έχουν πέσει θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω (σχήμα 3 α), ενώ το 5 % των γυναικών έχουν πέσει θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης της έρευνας. Αυτό το ποσοστό αντιστοιχεί σε περίπου 9 εκατομμύρια γυναίκες στην ΕΕ των 28 οι οποίες έχουν πέσει θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης μέσα σε διάστημα 12 μηνών.
- ▶ Γύρω στο 14 % των γυναικών έχουν λάβει επανειλημμένα προσβλητικά ή απειλητικά μηνύματα ή τηλεφωνήματα από το ίδιο άτομο, και 8 % είδαν κάποιον να τις ακολουθεί ή να χασομερά και να τις περιμένει έξω από το σπίτι ή τον χώρο εργασίας. Από το σύνολο των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα, 3 % έπεσαν θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης η οποία περιλάμβανε επανειλημμένη καταστροφή της περιουσίας τους.
- ▶ Μία στις 10 γυναίκες (9 %) έχει πέσει θύμα παρενοχλητικής παρακολούθησης από τον προηγούμενο σύντροφό της (σχήμα 3 β).

Πλαίσιο 3: Οι ερωτήσεις της έρευνας – Παρενοχλητική παρακολούθηση

Μπορεί να έχετε βρεθεί σε μια κατάσταση όπου το ίδιο άτομο ήταν επανειλημμένα προσβλητικό ή απειλητικό απέναντί σας. Για τις επόμενες ερωτήσεις, θα ήθελα να σας ζητήσω να σκεφτείτε τόσο για τον νυν και τους τέως συντρόφους σας όσο και για άλλους ανθρώπους. Από την ηλικία των 15 ετών και άνω / Κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν, σας έχει το ίδιο άτομο υποβάλει επανειλημμένα σε ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω:

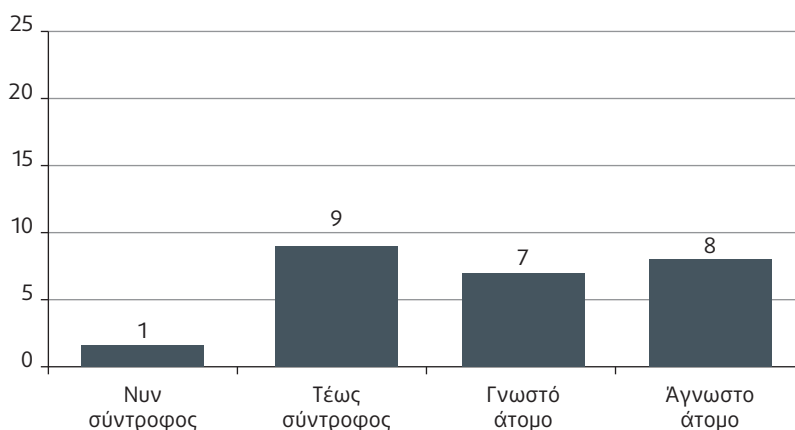
- Σας έστειλε ηλεκτρονικά μηνύματα, SMS ή στιγμιαία μηνύματα με προσβλητικό ή απειλητικό περιεχόμενο;
- Σας έστειλε επιστολές ή κάρτες με προσβλητικό ή απειλητικό περιεχόμενο;
- Σας έκανε προσβλητικά, απειλητικά ή σιωπηρά τηλεφωνήματα;
- Ανάρτησε προσβλητικά σχόλια εναντίον σας στο διαδίκτυο;
- Δημοσιοποίησε ιδιωτικές σας φωτογραφίες ή βίντεο, στο διαδίκτυο ή μέσω κινητού τηλεφώνου;
- Χασομέρησε ή σας περίμενε έξω από το σπίτι, τον χώρο εργασίας ή το σχολείο χωρίς θεμιτό λόγο;
- Σας ακολούθησε σκοπίμως;
- Ασχολήθηκε με ή προκάλεσε σκοπίμως καταστροφές στην περιουσία σας;

Σχήμα 3 α: Συχνότητα παρενοχλητικής παρακολούθησης, εμπειρίες γυναικών από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ΕΕ των 28 (%)

Σημείωση: Όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).
 Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Σχήμα 3 β: Συχνότητα παρενοχλητικής παρακολούθησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω, ανά είδος δράστη (%)

Σημείωση: Νυν σύντροφος n = 31 007· τέως σύντροφος n = 25 936· γνωστό άτομο n = 42 002· άγνωστο άτομο n = 42 002.
 Ανάλογα με το περιστατικό/-ά που είχαν βιώσει, οι γυναίκες μπορούσαν να υποδείξουν περισσότερους από έναν δράστες.
 Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

- ▶ Η ηλεκτρονική παρενοχλητική παρακολούθηση – παρενοχλητική παρακολούθηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, SMS ή διαδικτύου– έχει ιδιαίτερες επιπτώσεις στις νέες γυναίκες. Τέσσερα τοις εκατό επί του συνόλου των γυναικών ηλικίας 18-29 ετών, δηλαδή 1,5 εκατομμύριο γυναίκες, στην ΕΕ των 28 έχουν πέσει θύματα ηλεκτρονικής παρενοχλητικής παρακολούθησης κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας, σε σύγκριση με 0,3 % των γυναικών ηλικίας 60 ετών και άνω².
- ▶ Από το σύνολο των γυναικών που έχουν πέσει θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης, μία στις πέντε (21 %) υπέστη παρενοχλητική παρακολούθηση η οποία διήρκεσε περισσότερο από δύο χρόνια.
- ▶ Ένα στα πέντε θύματα παρενοχλητικής παρακολούθησης (23 %) αναγκάστηκε να αλλάξει αριθμό τηλεφώνου ή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εξαιτίας του πιο σοβαρού περιστατικού παρενοχλητικής παρακολούθησης.
- ▶ Τα τρία τέταρτα των υποθέσεων παρενοχλητικής παρακολούθησης (74 %) δεν έγιναν ποτέ γνωστά στην αστυνομία, παρά το γεγονός ότι αυτό αφορούσε το πιο σοβαρό περιστατικό παρενοχλητικής παρακολούθησης που ανέφεραν οι συμμετέχουσες στην έρευνα.

2.5. Σεξουαλική παρενόχληση

Η έρευνα έχει δείξει ότι η αντίληψη σχετικά με το τι συνιστά «σεξουαλική παρενόχληση» διαφέρει από άτομο σε άτομο. Οι αποκλίσεις στο υποκειμενικό νόημα που δίνεται στη συμπεριφορά αποτελεί επίσης αντανάκλαση των κυρίαρχων κοινωνικών και πολιτισμικών αξιών, κανόνων και αντιλήψεων σε σχέση με τους ρόλους των φύλων και την πρότυπη αλληλεπίδραση μεταξύ των φύλων.

- ▶ Ανάλογα με τον αριθμό των διαφορετικών μορφών σεξουαλικής παρενόχλησης για τις οποίες ρωτήθηκαν οι συμμετέχουσες, εκτιμάται ότι 83 έως 102 εκατομμύρια γυναίκες (45 έως 55 % των γυναικών) στην ΕΕ των 28 έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω.
- ▶ Εκτιμάται ότι 24 έως 39 εκατομμύρια γυναίκες (13 έως 21 %) στην ΕΕ των 28 έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης μόνο κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας.

² Στην έρευνα, οι γυναίκες μπορούσαν να δηλώσουν ότι δεν χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή το διαδίκτυο εν γένει. Τα αποτελέσματα σχετικά με την ηλεκτρονική παρενοχλητική παρακολούθηση, όπως και σχετικά με την ηλεκτρονική παρενόχληση στη συνέχεια της παρούσας έκθεσης, βασίζονται στις εμπειρίες των γυναικών που κάνουν χρήση αυτών των μέσων επικοινωνίας. Συνεπώς, τα αποτελέσματα της έρευνας εξομαλύνουν τις διαφορές μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ στον βαθμό που υπάρχει πρόσβαση στο διαδίκτυο και γίνεται χρήση κινητών τηλεφώνων.

Συνολική συχνότητα της σεξουαλικής παρενόχλησης

- ▶ Με βάση το σύνολο των 11 ερωτήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα για τη μέτρηση της σεξουαλικής παρενόχλησης (πρβλ. πλαίσιο 4 για τον κατάλογο αυτών των ερωτήσεων), μία στις δύο γυναίκες (55 %) στην ΕΕ έχει πέσει θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης τουλάχιστον μία φορά από την ηλικία των 15 ετών και άνω, και μία στις πέντε γυναίκες (21 %) κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης της έρευνας (σχήμα 4).

Πλαίσιο 4: Οι ερωτήσεις της έρευνας – Σεξουαλική παρενόχληση

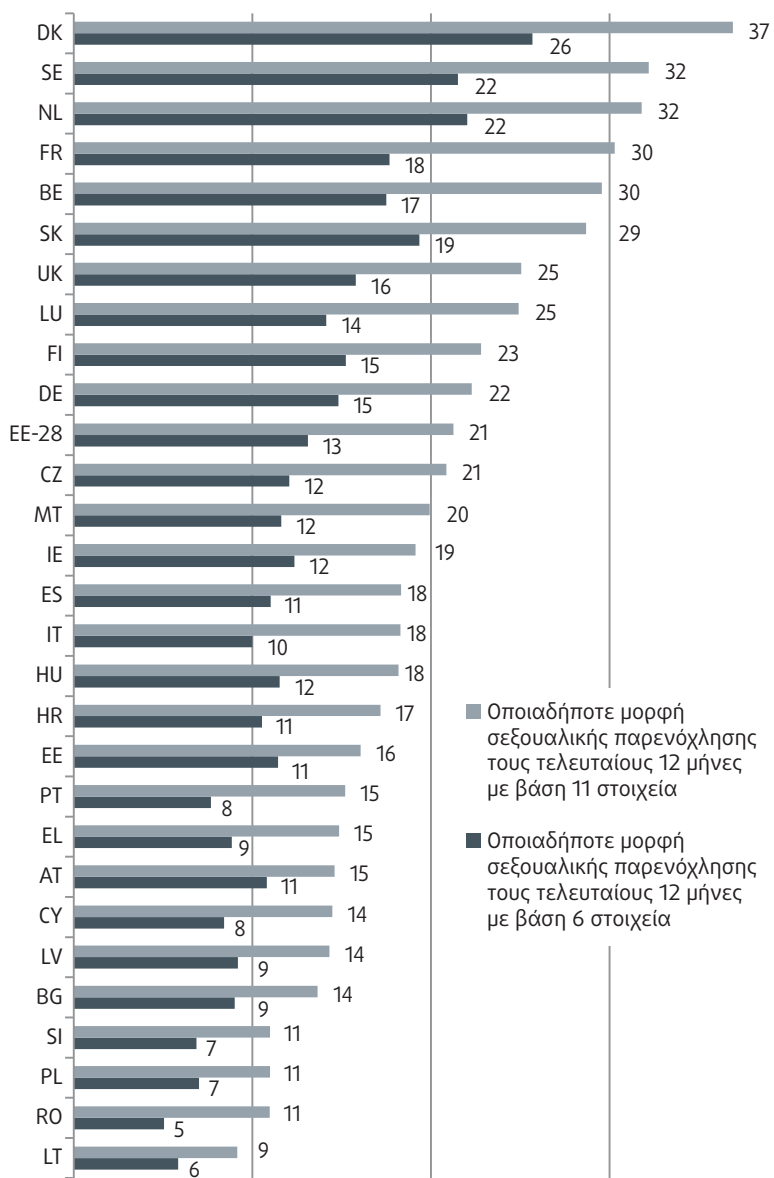
Μερικές ερωτήσεις σχετικά με εμπειρίες που μπορεί να έχετε βιώσει ως γυναίκες. Κατά καιρούς μπορεί να έχετε υποστεί συμπεριφορές ή πράξεις ανθρώπων απέναντί σας τις οποίες θεωρήσατε ανεπιθύμητες και προσβλητικές. Πόσο συχνά έχετε βιώσει κάτι από τα εξής; Πόσο συχνά σας συνέβη αυτό κατά τους τελευταίους 12 μήνες;

- *Ανεπιθύμητο άγγιγμα, αγκάλιασμα ή φιλή;**
- *Σχόλια ή αστεία με σεξουαλικά υπονοούμενα που σας προσέβαλαν;*
- *Ανάρμοστες προσκλήσεις για ραντεβού;*
- *Αδιάκριτες ερωτήσεις σχετικά με την προσωπική σας ζωή που σας προσέβαλαν;*
- *Αδιάκριτα σχόλια σχετικά με την εμφάνισή σας που σας προσέβαλαν;*
- *Ανάρμοστο επίμονο ή λάγνο κοίταγμα που σας έκανε να νιώσετε φόβο;*
- *Σας έστειλαν ή σας έδειξαν εικόνες, φωτογραφίες ή δώρα σεξουαλικού περιεχομένου που σας προσέβαλαν;**
- *Σας έκανε κάποιος επίδειξη των γεννητικών οργάνων του με ανάρμοστο τρόπο;**
- *Σας υποχρέωσε κάποιος να παρακολουθήσετε ή να δείτε πορνογραφικό υλικό παρά τη θέλησή σας;**
- *Ανεπιθύμητα ηλεκτρονικά μηνύματα ή SMS σεξουαλικού περιεχομένου που σας προσέβαλαν;**
- *Ανάρμοστες προτάσεις που σας προσέβαλαν σε ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook, ή σε διαδικτυακούς χώρους συζήτησης (chat rooms);*

Ο αστερίσκος («*») υποδεικνύει τις έξι ερωτήσεις που θεωρούνται οι σοβαρότερες (από το σύνολο των 11 ερωτήσεων που τέθηκαν). Τα αποτελέσματα σχετικά με αυτές τις έξι ερωτήσεις αναλύθηκαν ξεχωριστά προκειμένου να αξιολογηθεί η επίδραση των επιλεγμένων ερωτήσεων στην έκταση της σεξουαλικής παρενόχλησης, όπως μετράται στην έρευνα.

- ▶ Αν περιοριστούμε μόνο σε έξι συγκεκριμένες μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης (πρβλ. πλαίσιο 4 για τον κατάλογο αυτών των επιλεγμένων ερωτήσεων), οι οποίες προσδιορίζονται στην έρευνα ως πιο απειλητικές και σοβαρές για τις συμμετέχουσες, 45 % των γυναικών στην ΕΕ έχουν βιώσει αυτές τις μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης τουλάχιστον μία φορά στη διάρκεια της ζωής τους, και 13 % κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης της έρευνας.
- ▶ Μεταξύ των γυναικών που έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης τουλάχιστον μία φορά από την ηλικία των 15 ετών και άνω, 32 % υποδεικνύουν ως δράστη άτομο από το επαγγελματικό περιβάλλον —π.χ. συνάδελφο, προϊστάμενο ή πελάτη.

Σχήμα 4: Συχνότητα της σεξουαλικής παρενόχλησης κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας, με βάση την πλήρη και τη βραχεία δέσμη ερωτήσεων που αξιολογούν τη σεξουαλική παρενόχληση, ανά κράτος μέλος (%)^{α,β,γ}

Σημειώσεις: α Όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).

β Η πλήρης δέσμη περιλαμβάνει το σύνολο των 11 ερωτήσεων που χρησιμοποιούνται στο ερωτηματολόγιο για τη μέτρηση της σεξουαλικής παρενόχλησης (πρβλ. πλαίσιο 4).

γ Η βραχεία δέσμη περιλαμβάνει τις ακόλουθες έξι ερωτήσεις: «Ανεπιθύμητο άγγιγμα, αγκάλιασμα ή φιλή», «Σχόλια ή αστειά με σεξουαλικά υπονοούμενα που σας προσέβαλαν», «Σας έκανε κάποιος επίδειξη των γεννητικών οργάνων του με ανάρμοστο τρόπο», «Ανεπιθύμητα ηλεκτρονικά μηνύματα ή SMS σεξουαλικού περιεχομένου που σας προσέβαλαν», «Σας έστειλαν ή σας έδειξαν εικόνες, φωτογραφίες ή δώρα σεξουαλικού περιεχομένου που σας προσέβαλαν», «Σας υποχρέωσε κάποιος να παρακολουθήσετε ή να δείτε πορνογραφικό υλικό παρά τη θέλησή σας».

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Χαρακτηριστικά της σεξουαλικής παρενόχλησης

Η σεξουαλική παρενόχληση είναι ένα πολυδιάστατο φαινόμενο που εκτείνεται από τη σωματική παρενόχληση και τη λεκτική παρενόχληση έως τις μη λεκτικές μορφές όπως η ηλεκτρονική σεξουαλική παρενόχληση. Ακολουθούν ενδεικτικά μερικά παραδείγματα:

- ▶ μορφές σωματικής παρενόχλησης –29 % των γυναικών στην ΕΕ των 28 έχουν βιώσει ανεπιθύμητο άγγιγμα, αγκάλιασμα ή φιλή από την ηλικία των 15 ετών και άνω·
- ▶ λεκτικές πράξεις παρενόχλησης –24 % των γυναικών έχουν υποστεί σχόλια ή αστεία με σεξουαλικά υπονοούμενα που τις προσέβαλαν·
- ▶ μη λεκτικές μορφές συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής σεξουαλικής παρενόχλησης –11 % των γυναικών έχουν λάβει ανεπιθύμητα, προσβλητικά ηλεκτρονικά μηνύματα ή SMS σεξουαλικού περιεχομένου, ή προσβλητικές, ανάρμοστες προτάσεις σε ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης (αναφέρεται σε εμπειρίες από την ηλικία των 15 ετών και άνω).
- ▶ Όσον αφορά την καθ' υποτροπή κακοποίηση, μία στις πέντε γυναίκες (19 %) έχει βιώσει ανεπιθύμητο άγγιγμα, αγκάλιασμα ή φιλή τουλάχιστον δύο φορές από την ηλικία των 15 ετών και άνω, και 6 % των γυναικών έχουν υποστεί αυτή τη μορφή σωματικής παρενόχλησης περισσότερες από έξι φορές από την ηλικία των 15 ετών και άνω. Περίπου 37 % όλων των θυματοποιημένων γυναικών έχουν βιώσει δύο ή τρεις διαφορετικές μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω, 27 % τέσσερις έως έξι μορφές και 8 % επτά ή και περισσότερες διαφορετικές μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης.

Λεπτομερή στοιχεία για τη σεξουαλική παρενόχληση

- ▶ Σε γενικές γραμμές, ο κίνδυνος έκθεσης σε σεξουαλική παρενόχληση είναι μεγαλύτερος του μέσου όρου για τις γυναίκες ηλικίας 18-29 ετών και 30-39 ετών. Περισσότερες από μία στις τρεις γυναίκες (38 %) ηλικίας 18-29 ετών βίωσαν τουλάχιστον μία μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας, καθώς και σχεδόν μία στις τέσσερις γυναίκες (24 %) ηλικίας 30-39 ετών.
- ▶ Ο κίνδυνος για τις νέες γυναίκες ηλικίας 18-29 ετών να αποτελέσουν στόχο απειλητικών και προσβλητικών προτάσεων στο διαδίκτυο είναι διπλάσιος σε σχέση με τον κίνδυνο για τις γυναίκες ηλικίας 40-49 ετών και υπερτριπλάσιος από τον κίνδυνο για τις γυναίκες ηλικίας 50-59 ετών (σχήμα 5).

- ▶ Η σεξουαλική παρενόχληση είναι πιο διαδεδομένη στις γυναίκες πανεπιστημιακής μόρφωσης και στις γυναίκες που ανήκουν στις ανώτερες επαγγελματικές ομάδες: 75 % των γυναικών στην κατηγορία των διευθυντικών στελεχών και 74 % και γυναικών στην κατηγορία των ειδικευμένων επαγγελματιών έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης στη ζωή τους, σε σύγκριση με το 44 % των γυναικών στην επαγγελματική κατηγορία «εξειδικευμένη εργάτρια σε χειρωνακτική εργασία» και το 41 % των γυναικών που δηλώνουν ότι δεν έχουν απασχοληθεί ποτέ σε αμειβόμενη εργασία. Το εύρημα αυτό μπορεί να έχει διάφορες αιτίες, όπως η καλύτερη ενημέρωση των γυναικών επαγγελματιών σχετικά με το τι συνιστά σεξουαλική παρενόχληση, καθώς και η έκθεση των επαγγελματιών γυναικών σε εργασιακά περιβάλλοντα και καταστάσεις όπου διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο κακοποίησης.
- ▶ Στις περισσότερες περιπτώσεις σεξουαλικής παρενόχλησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω (68 %), ο δράστης ήταν κάποιος άγνωστος. Δράστης σεξουαλικής παρενόχλησης μπορεί επίσης να είναι ένα άτομο που η γυναίκα γνωρίζει (χωρίς περισσότερες λεπτομέρειες) (35 %), κάποιος που έχει σχέση με την εργασία της γυναίκας, π.χ. συνάδελφος, προϊστάμενος ή πελάτης (32 %), ή κάποιος φίλος ή γνωστός (31 %).
- ▶ Από το σύνολο των γυναικών που περιέγραψαν το πιο σοβαρό περιστατικό σεξουαλικής παρενόχλησης που έχουν βιώσει, 35 % αποσιώπησαν το περιστατικό και δεν μίλησαν σε κανέναν γι' αυτό, 28 % μίλησαν σε φίλη, 24 % μίλησαν σε μέλος της οικογένειάς τους ή σε συγγενή και 14 % ενημέρωσαν τον σύντροφό τους. Μόλις 4 % κατήγγειλαν το περιστατικό στην αστυνομία, 4 % μίλησαν σε εργοδότη ή σε προϊστάμενο στον χώρο εργασίας τους, και λιγότερο από 1 % συμβουλευτήκαν δικηγόρο, οργάνωση υποστήριξης θυμάτων ή εκπρόσωπο συνδικαλιστικής οργάνωσης.

2.6. Εμπειρίες βίας κατά την παιδική ηλικία

- ▶ Συνολικά, όσον αφορά τη σωματική, τη σεξουαλική και την ψυχολογική βία, 35 % των γυναικών δηλώνουν ότι βίωσαν τουλάχιστον μία από τις τρεις μορφές βίας πριν από την ηλικία των 15 ετών από ενήλικο δράστη .
- ▶ **Συχνότητα σεξουαλικής βίας:** Από το σύνολο των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα, 12 % των γυναικών δήλωσαν ότι έχουν βιώσει κάποια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης ή κάποιο συναφές περιστατικό από κάποιον ενήλικα πριν από την ηλικία των 15 ετών. Αυτό αντιστοιχεί σε περίπου 21 εκατομμύρια γυναίκες εντός της ΕΕ (πίνακας 7).

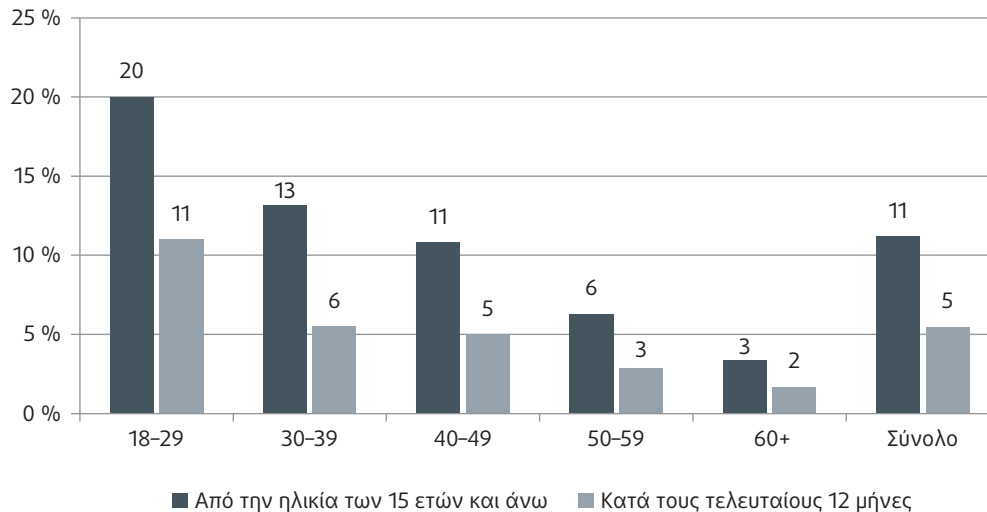
► **Συχνότητα σωματικής βίας:**

Κατά μέσο όρο, 27 % των γυναικών υπέστησαν σωματική βία από ενήλικα κατά την παιδική ηλικία – δηλαδή πριν από την ηλικία των 15 ετών.

► **Συχνότητα ψυχολογικής βίας:**

Περίπου 10 % των γυναικών δηλώνουν ότι υπέστησαν κάποια μορφή ψυχολογικής βίας από ενήλικο μέλος της οικογένειάς τους.

Σχήμα 5: Μορφές ηλεκτρονικής σεξουαλικής παρενόχλησης από την ηλικία των 15 ετών και άνω και κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας, ανά ηλικιακή ομάδα (%)^α

Σημείωση: ^α Από όλες τις γυναίκες με εξαίρεση τις περιπτώσεις στις οποίες η απάντηση στην ερώτηση για την ηλεκτρονική σεξουαλική παρενόχληση ήταν «Δεν ισχύει» (n = 35 820). 6 084 γυναίκες επέλεξαν την κατηγορία «δεν ισχύει» σε αμφότερα τα στοιχεία. Οι πληροφορίες για την ηλικία έλειπαν σε 98 περιπτώσεις.

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Πλαίσιο 5: Οι ερωτήσεις της έρευνας – Εμπειρίες σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία

Πριν από την ηλικία των 15 ετών, πόσο συχνά ένας ενήλικας 18 ετών και άνω σας υπέβαλε στα εξής, παρά τη θέλησή σας;

- Σας έδειξε τα γεννητικά του όργανα;
- Σας υποχρέωσε να ποζάρετε γυμνή μπροστά σε άλλο άτομο ή σε φωτογραφίες, βίντεο ή διαδικτυακή κάμερα;
- Άγγιξε τα γεννητικά όργανα ή το στήθος σας παρά τη θέλησή σας;
- Σας εξανάγκασε σε σεξουαλική επαφή;

Πλαίσιο 6: Οι ερωτήσεις της έρευνας – Εμπειρίες σωματικής βίας κατά την παιδική ηλικία

Πριν από την ηλικία των 15 ετών πόσο συχνά ένας ενήλικας 18 ετών και άνω σας υπέβαλε στα εξής:

- Σας χαστούκισε ή τράβηξε τα μαλλιά σας τόσο δυνατά που σας προκάλεσε πόνο;
- Σας χτύπησε τόσο δυνατά που σας προκάλεσε πόνο;
- Σας κλώτσησε τόσο δυνατά που σας προκάλεσε πόνο;
- Σας χτύπησε πολύ δυνατά με κάποιο αντικείμενο όπως ραβδί, βέργα ή ζώνη;
- Σας μαχαίρωσε ή σας έκοψε με κάτι;

Οι ερωτήσεις της έρευνας – Εμπειρίες ψυχολογικής βίας κατά την παιδική ηλικία

Πριν από την ηλικία των 15 ετών πόσο συχνά ένα ενήλικο μέλος της οικογένειάς σας σας υπέβαλε στα εξής:

- Σας είπε ότι δεν σας αγαπούσαν;
- Είπε ότι ευχόταν να μην είχατε γεννηθεί;
- Απειλήσε ότι θα σας εγκαταλείψει ή ότι θα σας διώξει από το σπίτι;
- Οποιοσδήποτε ενήλικος: απειλήσε ότι θα σας πονέσει πολύ ή ότι θα σας σκοτώσει;

Πίνακας 7: Εμπειρίες βίας κατά την παιδική ηλικία πριν από την ηλικία των 15 ετών, από ενήλικο δράστη (%)^{α,β}

Κράτος μέλος ΕΕ	Σωματική βία	Σεξουαλική βία	Οποιαδήποτε μορφή σωματικής ή σεξουαλικής βίας	Ψυχολογική βία από μέλος της οικογένειας	Οποιαδήποτε μορφή σωματικής, σεξουαλικής ή ψυχολογικής βίας
AT	27	5	30	9	31
BE	14	14	25	11	30
BG	28	3	29	5	30
CY	10	4	12	5	15
CZ	30	3	32	8	34
DE	37	13	42	13	44
DK	36	13	42	12	46
EE	43	10	48	9	50
EL	20	5	23	7	25
ES	21	11	28	6	30
FI	46	11	51	10	53
FR	33	20	44	14	47
HR	28	2	30	5	31
HU	20	5	24	8	27
IE	21	9	26	5	27
IT	25	11	31	9	33
LT	15	6	18	8	20
LU	35	15	43	13	44
LV	30	7	33	8	34
MT	16	10	21	4	23
NL	16	20	30	14	35
PL	14	4	17	5	18
PT	24	3	25	5	27
RO	23	(1)	23	4	24
SE	33	15	41	12	44
SI	8	6	12	7	16
SK	33	4	34	8	36
UK	25	18	36	11	40
EE-28	27	12	33	10	35

Σημειώσεις: α Τα αποτελέσματα που βασίζονται σε μικρό αριθμό απαντήσεων είναι λιγότερο αξιόπιστα από στατιστική άποψη· για τον λόγο αυτό οι παρατηρήσεις που βασίζονται σε λιγότερες από 30 απαντήσεις μπαίνουν σε παρενθέσεις και οι παρατηρήσεις που βασίζονται σε λιγότερες από πέντε απαντήσεις παραλείπονται (επισημαίνεται με « - »).

β Δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων –για τουλάχιστον ένα περιστατικό σωματικής ή σεξουαλικής ή ψυχολογικής βίας (n = 42 002).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Λεπτομερή στοιχεία για τους δράστες της βίας κατά την παιδική ηλικία

- Οι δράστες *σωματικής* βίας κατά την παιδική ηλικία προέρχονται κατά κύριο λόγο από την οικογένεια. Πάνω από το ήμισυ των γυναικών που βίωσαν κάποια μορφή σωματικής βίας πριν από την ηλικία των 15 ετών αναφέρουν ως δράστη τον πατέρα (55 %), και σχεδόν το ήμισυ των γυναικών κατονομάζουν ως δράστη τη μητέρα (46 %) (οι γυναίκες μπορούσαν να υποδείξουν έναν ή περισσότερους δράστες).
- Σχεδόν όλοι (97 %) οι δράστες σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία ήταν άνδρες. Μία στις δύο γυναίκες που έπεσε θύμα σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία δήλωσε ότι ο δράστης ήταν ένας άγνωστος σε εκείνη άνδρας.

Μορφές σωματικής βίας

- Περίπου 22 % επί του συνόλου των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα δηλώνουν ότι ένας ενήλικας, ηλικίας 18 ετών και άνω, «τις χαστούκισε ή τράβηξε τα μαλλιά τους τόσο δυνατά που τους προκάλεσε πόνο». Η πλειονότητα των γυναικών αναφέρει ότι αυτό συνέβη περισσότερες από μία φορές (16 % επί του συνόλου των συμμετεχουσών στην έρευνα).

Σχέση ανάμεσα στη βία κατά την παιδική ηλικία και μεταγενέστερες εμπειρίες

- Σχεδόν ένα τρίτο (30 %) των γυναικών που έχουν υποστεί σεξουαλική βία από έναν τέως ή νυν σύντροφο έχουν επίσης πέσει θύματα σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία, ενώ το 10 % των γυναικών που έχουν υποστεί σεξουαλική βία κατά την υφιστάμενη ή πρότερη σχέση τους αναφέρουν εμπειρίες σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία (σχήμα 6).

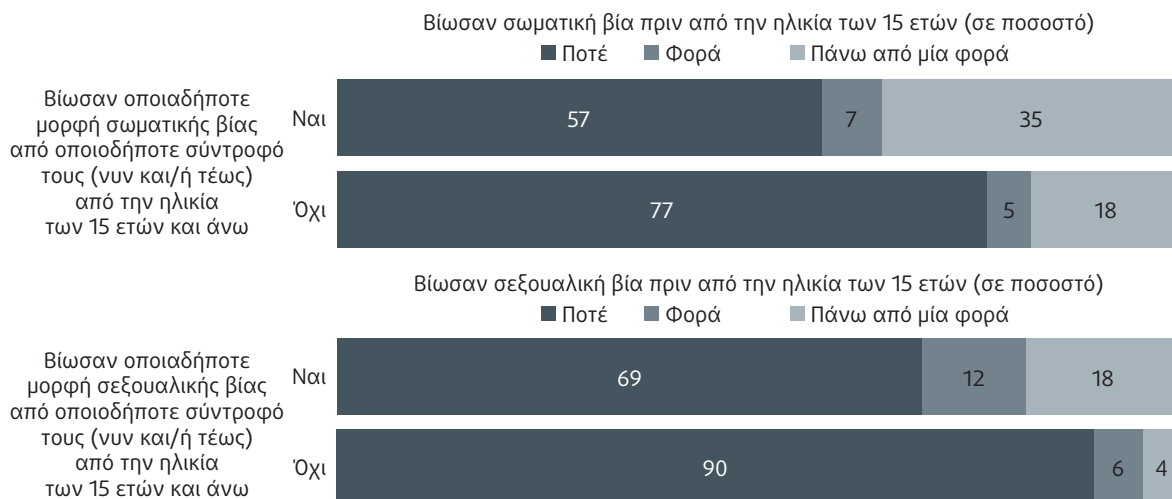
Μορφές ψυχολογικής βίας

- Μία στις 10 γυναίκες (10 %) αναφέρεται σε μορφές ψυχολογικής βίας κατά την παιδική ηλικία μέσα στην οικογένεια· 6 % των γυναικών θυμούνται να τους έχουν πει ότι δεν τις αγαπούσαν. Αυτή ήταν και η συνηθέστερη μορφή ψυχολογικής βίας από τις περιλαμβανόμενες στην έρευνα (πρβλ. πλαίσιο 6).

Έκθεση των παιδιών σε βία μέσα στην οικογένεια

- Συνολικά, 73 % των γυναικών που υπήρξαν θύματα βίαιων περιστατικών από τον τέως ή νυν σύντροφό τους δηλώνουν ότι αυτό έγινε αντιληπτό από τα παιδιά που ζούσαν μαζί τους.

Σχήμα 6: Σχέση ανάμεσα στη σωματική και σεξουαλική βία πριν από την ηλικία των 15 ετών και σε εμπειρίες σωματικής και σεξουαλικής βίας από σύντροφο αργότερα στη ζωή (%)^α

Σημείωση: ^α Όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

2.7. Φόβος κακοποίησης και οι επιπτώσεις του

- ▶ Οι γυναίκες που δηλώνουν υψηλά επίπεδα φόβου για το ενδεχόμενο επίθεσης τείνουν να έχουν επίσης βίωση σωματική ή σεξουαλική βία στη διάρκεια της ζωής τους.
- ▶ Μία στις πέντε γυναίκες (21 %) αισθάνθηκε τουλάχιστον μερικές φορές ανησυχία κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης για την πιθανότητα να υποστεί σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση από κάποιον.
- ▶ Οι γυναίκες ανησυχούσαν περισσότερο για πιθανή κακοποίηση από ξένους –15 % των γυναικών αισθάνθηκαν ανησυχία γι' αυτό τουλάχιστον μερικές φορές κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης.
- ▶ Από το σύνολο των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα, 7 % αναφέρουν ότι αισθάνθηκαν ανησυχία για την πιθανότητα να υποστούν σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση από τέως σύντροφο κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης.
- ▶ Το ήμισυ και πλέον επί του συνόλου των γυναικών στην ΕΕ (53 %) αποφεύγουν ορισμένες καταστάσεις ή κάποια μέρη, τουλάχιστον μερικές φορές, από φόβο μήπως υποστούν σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση (πίνακας 8). Συγκριτικά, όπως

φαίνεται από τις υπάρχουσες εγκληματολογικές έρευνες στον γενικό πληθυσμό σχετικά με το έγκλημα και τη θυματοποίηση, ο φόβος του εγκλήματος στους άνδρες, και οι επιπτώσεις του στη ζωή τους, είναι γενικά μικρότερος απ' ό,τι στις γυναίκες.

- ▶ Στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, 8 % των γυναικών δηλώνουν ότι κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της συνέντευξης είχαν, τουλάχιστον μερικές φορές, μαζί τους κάποιο αντικείμενο για αυτοάμυνα.
- ▶ Οι νεότερες γυναίκες ανησυχούν περισσότερο από τις μεγαλύτερες σε ηλικία γυναίκες για ενδεχόμενη σωματική ή σεξουαλική κακοποίησή τους σε δημόσιο χώρο, και αισθάνονται μεγαλύτερη ανησυχία από τις μεγαλύτερες σε ηλικία γυναίκες για πιθανή επίθεση από ξένους.

2.8. Αντιλήψεις και ενημέρωση

Κατά την ανάγνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας, πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο, σε κοινωνίες στις οποίες η βία από στενό σύντροφο θεωρείται βασιικά ιδιωτικό ζήτημα, τα περιστατικά βίας κατά γυναικών είναι μάλλον απίθανο να αναφέρονται στην οικογένεια και τους φίλους, ενώ δεν καταγγέλλονται ούτε στην αστυνομία.

- ▶ Οκτώ στις 10 γυναίκες (78 %) στην ΕΕ πιστεύουν ότι η βία κατά των γυναικών είναι πολύ ή αρκετά συχνή στη χώρα τους (σχήμα 7)· το σχήμα 8 παρουσιάζει την ανάλυση ανά κράτος μέλος της ΕΕ.

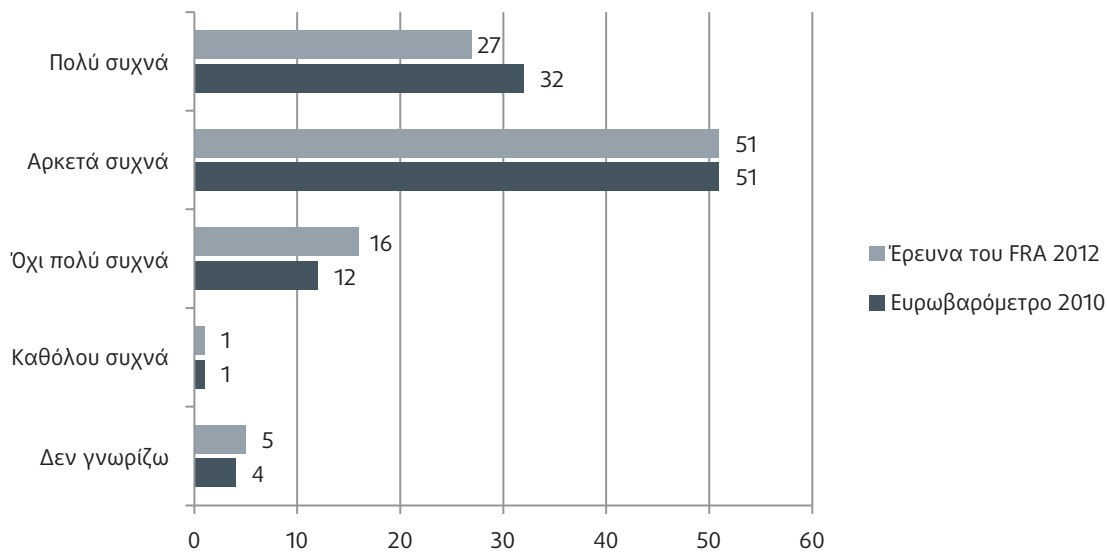
Πίνακας 8: Γυναίκες που έχουν αποφύγει ορισμένες καταστάσεις ή κάποια μέρη, τουλάχιστον μερικές φορές, κατά τους 12 μήνες που προηγήθηκαν της έρευνας από φόβο μήπως υποστούν σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση^α

Δημόσια σφαίρα	%	n ^β
Αποφύγατε να βγείτε μόνη από το σπίτι	14	41 812
Αποφύγατε να περάσετε από κάποιους δρόμους ή να πάτε σε κάποιες περιοχές	37	41 818
Αποφύγατε να πάτε σε μέρη όπου δεν υπήρχε κόσμος	40	41 751
Ιδιωτική σφαίρα	%	n ^β
Αποφύγατε να ανοίξετε την πόρτα ενώ ήσασταν μόνη στο σπίτι	31	41 822
Αποφύγατε να επιστρέψετε στο σπίτι από φόβο για το τι θα μπορούσε να σας συμβεί εκεί	4	41 664
Αποφύγατε να μείνετε μόνη με συνάδελφο ή προϊστάμενο στη δουλειά	3	23 647
Τουλάχιστον ένα από τα παραπάνω	53	...

Σημειώσεις: α Περιλαμβάνονται οι γυναίκες που αναφέρουν ότι αποφεύγουν τις καταστάσεις ή τα μέρη «μερικές φορές», «συχνά» ή «πάντα».

β Όλες οι συμμετέχουσες, με εξαίρεση όσες αρνήθηκαν να απαντήσουν. Για την κατηγορία «Αποφύγατε να μείνετε μόνη με συνάδελφο ή προϊστάμενο στη δουλειά», τα αποτελέσματα βασίζονται σε όλες τις συμμετέχουσες για τις οποίες ίσχυε η ερώτηση (δηλαδή όσες απασχολούνταν κατά τους 12 τελευταίους μήνες σε εργασία με συναδέλφους ή προϊστάμενο).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Σχήμα 7: Γενική αντίληψη των γυναικών σχετικά με τη συχνότητα της βίας κατά των γυναικών (%)^{α,β,γ}

Σημειώσεις: α Έρευνα του Οργανισμού, όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).

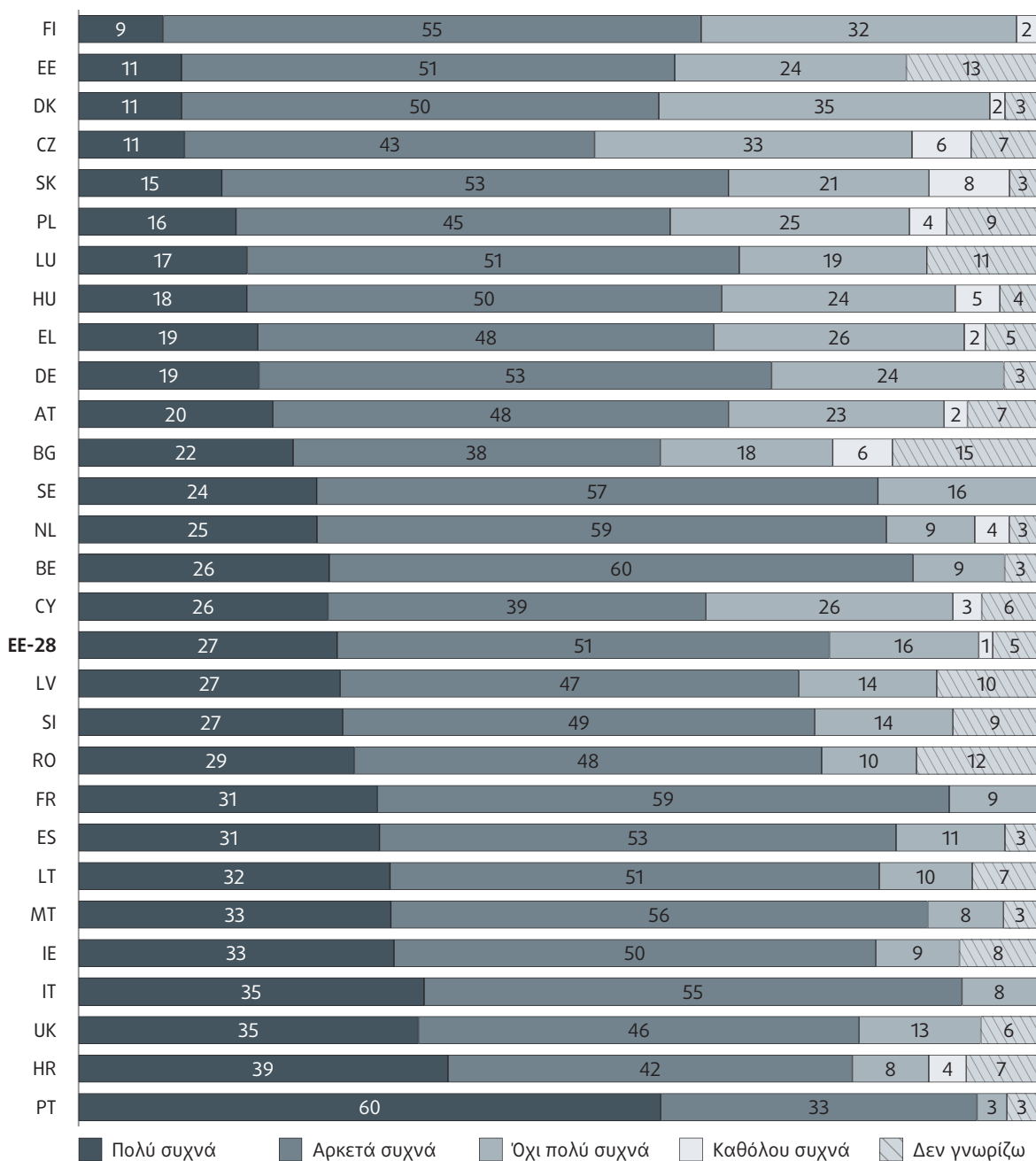
β Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 344 (2010), όλες οι γυναίκες συμμετέχουσες (n = 13 853).

γ Η διατύπωση της ερώτησης στην έρευνα του Οργανισμού αναφέρεται σε «βία κατά των γυναικών από συντρόφους, γνωστούς ή ξένους», ενώ η ερώτηση στο Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 344 αφορούσε την «ενδοοικογενειακή βία σε βάρος γυναικών».

Πηγές: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012· βάση δεδομένων του Ειδικού Ευρωβαρόμετρου «Ενδοοικογενειακή βία σε βάρος γυναικών», 2010

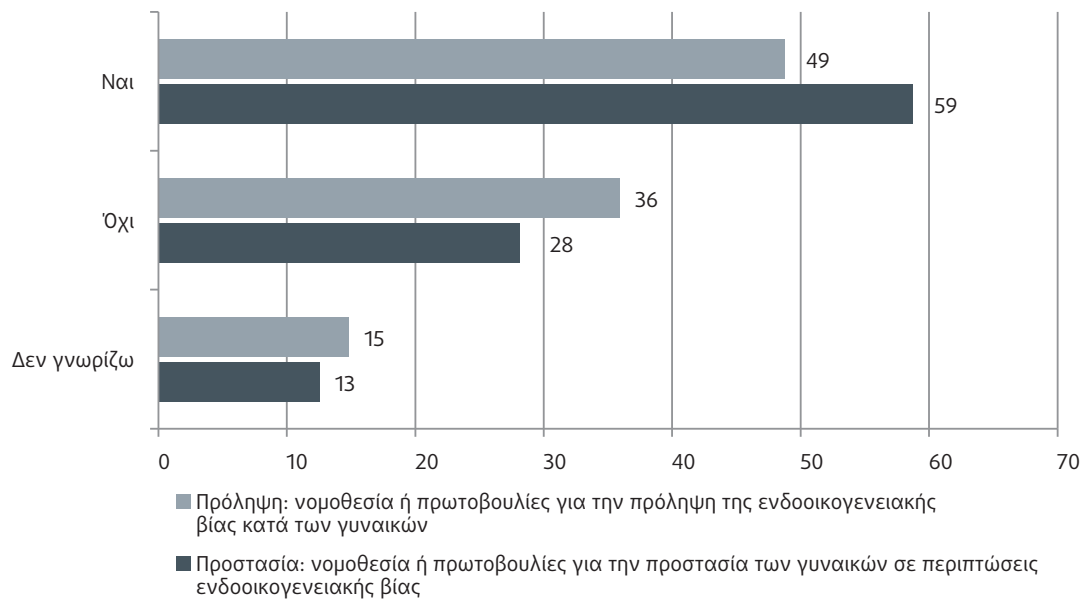
- ▶ Κατά μέσο όρο, 39 % των γυναικών στην ΕΕ δηλώνουν ότι γνωρίζουν άλλες γυναίκες που είναι θύματα «ενδοοικογενειακής βίας» στον φιλικό και οικογενειακό κύκλο τους. Πάνω από μία στις πέντε γυναίκες (22 %) γνωρίζει κάποιο άτομο στον σημερινό ή σε προηγούμενο τόπο εργασίας ή σπουδών το οποίο υπήρξε θύμα βίας από στενό σύντροφο.
- ▶ Κατά μέσο όρο, μία στις δύο γυναίκες στην ΕΕ είναι ενήμερη για την ύπαρξη νομοθεσίας σχετικά με την προστασία και την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας. Το ήμισυ των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα δηλώνουν ότι δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία για την ενδοοικογενειακή βία στη χώρα διαμονής τους ή ότι δεν γνωρίζουν εάν υπάρχει (σχήμα 9).
- ▶ Κατά μέσο όρο, σχεδόν μία στις πέντε γυναίκες (19 %) στην ΕΕ δεν γνώριζε καμία από τις υπηρεσίες υποστήριξης για τα θύματα βίας κατά των γυναικών στη χώρα τους οι οποίες περιλαμβάνονταν στο ερωτηματολόγιο.
- ▶ Μία στις δύο γυναίκες στην ΕΕ, κατά μέσο όρο, είδε ή άκουσε πρόσφατα για εκστρατείες καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών.
- ▶ Σχεδόν εννέα στις 10 γυναίκες (87 %) θα θεωρούσαν αποδεκτή πρακτική το να απευθύνουν οι ιατροί ερωτήσεις για πιθανή κακοποίηση όταν βλέπουν στο ιατρείο τους γυναίκες με συγκεκριμένα τραύματα.

Σχήμα 8: Γενική αντίληψη των γυναικών σχετικά με τη συχνότητα της βίας κατά των γυναικών, ανά κράτος μέλος της ΕΕ (%)^α

Σημείωση: Όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).
 Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Σχήμα 9: Επίπεδο ενημέρωσης σχετικά με τη συναφή νομοθεσία ή τις πολιτικές πρωτοβουλίες στην ΕΕ των 28 (%)^α

Σημείωση: Όλες οι συμμετέχουσες (n = 42 002).

Πηγή: Βάση δεδομένων της έρευνας του Οργανισμού για τη βία κατά των γυναικών, 2012

Τρόποι αντιμετώπισης

Η έρευνα παρουσιάζει στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της την πιο ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή βάση δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην ανάπτυξη πολιτικών και δράσεων.

Τα ευρήματα της έρευνας του Οργανισμού καταδεικνύουν ότι η βία κατά των γυναικών συνιστά μια εκτεταμένη, αλλά και σε μεγάλο βαθμό ανεπαρκώς καταγγελλόμενη παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ΕΕ. Ο Οργανισμός εκπόνησε γνωμοδότηση με σειρά προτάσεων οι οποίες παρουσιάζονται συνοπτικά στην αρχή της παρούσας έκθεσης και αναπτύσσονται λεπτομερέστερα στο τέλος κάθε κεφαλαίου της αναλυτικής έκθεσης. Οι προτάσεις αυτές στοχεύουν στην υποστήριξη των υπευθύνων χάραξης πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο, όπου χρειάζεται, για τη θέσπιση και εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών.

Στη συνέχεια παρατίθενται συνοπτικά οι γενικές παρατηρήσεις. Προτείνουν πιθανούς «τρόπους αντιμετώπισης» της βίας κατά των γυναικών και μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την ανάγνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

- Οι μελλοντικές πολιτικές της ΕΕ για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν τα ευρήματα της έρευνας προκειμένου να αντιμετωπίσουν τους βασικούς τομείς ενδιαφέροντος όσον αφορά τις εμπειρίες βίας των γυναικών. Στα σχετικά παραδείγματα μπορούν να περιληφθούν νέες ή πρόσφατα αναγνωρισμένες μορφές βίας κατά των γυναικών, όπως η παρενοχλητική παρακολούθηση ή η κακοποίηση μέσω των νέων τεχνολογιών, καθώς και πτυχές βίας που σπάνια καταγγέλλονται από τις γυναίκες τόσο στην αστυνομία όσο και στις οργανώσεις υποστήριξης θυμάτων.
- Λαμβάνοντας υπόψη την έκταση της βίας κατά των γυναικών όπως αναδεικνύεται στην έρευνα, οι πολιτικές της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων μετά το πρόγραμμα της Στοκχόλμης θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η βία κατά των γυναικών αναγνωρίζεται και αντιμετωπίζεται ως παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο των μέτρων καταπολέμησης που λαμβάνει η ΕΕ έναντι της εγκληματικότητας και της εγκληματικής θυματοποίησης.
- Η οδηγία της ΕΕ για τα θύματα της εγκληματικότητας αφορά μεν όλα τα θύματα, αλλά κάνει λόγο ειδικότερα για τα θύματα βίας λόγω φύλου, καθώς και άλλα ευάλωτα θύματα. Παρέχει μια στέρεη βάση για την ανάπτυξη στοχευμένων μέτρων καταπολέμησης της βίας, σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να καλύπτονται οι ανάγκες των γυναικών που έχουν υποστεί βία, τόσο σε επίπεδο υποστήριξης θυμάτων όσο και ως προς τις παρεμβάσεις της ποινικής δικαιοσύνης. Στα πλαίσια της αξιολόγησης της εφαρμογής της οδηγίας που διενεργείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μια συνιστώσα θα μπορούσε να αξιολογήσει αν η οδηγία καλύπτει, στην πράξη, τις ανάγκες και τα δικαιώματα των γυναικών που έχουν πέσει θύματα βίας.
- Η ΕΕ πρέπει να διερευνήσει τη δυνατότητα προσχώρησης στη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (σύμβαση της Κωνσταντινούπολης). Πρόκειται για το πληρέστερο, επί του παρόντος, σχετικό νομικό κείμενο διεθνούς δικαίου. Τα αποτελέσματα της έρευνας του Οργανισμού μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν από τα κράτη μέλη της ΕΕ ώστε να επικυρώσουν τη σύμβαση.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ ενθαρρύνονται να αναπτύξουν ειδικά εθνικά σχέδια δράσης για τη βία κατά των γυναικών, τα οποία θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα της έρευνας ελλείψει στοιχείων σε εθνικό επίπεδο. Οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών που συνεργάζονται με γυναίκες-θύματα βίας μπορούν να συνεισφέρουν ενεργά στην εκπόνηση σχεδίων δράσης προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι είναι βιώσιμα και ικανά να επιτύχουν πρακτικά αποτελέσματα για τα θύματα.
- Η πολιτική της ΕΕ στους τομείς της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγείας και της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της βίας κατά των γυναικών στους αντίστοιχους τομείς. Αυτό πρέπει να αντικατοπτρίζεται, σε επίπεδο κρατών μελών, σε συγκεκριμένες παρεμβάσεις πολιτικής και εθνικά σχέδια δράσης που αφορούν αυτούς τους τομείς.
- Η ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι μηχανισμοί χρηματοδότησης που συνεχίζουν το έργο του προγράμματος «ΔΑΦΝΗ» και άλλων προγραμμάτων, τα οποία συμβάλλουν ποικιλοτρόπως στην προστασία των παιδιών, των νέων και των γυναικών έναντι όλων των μορφών βίας, μπορούν να

χρησιμοποιούνται για την περαιτέρω υποστήριξη της έρευνας και του έργου που πραγματοποιούν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στο θέμα της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών. Πιο συγκεκριμένα, η χρηματοδότηση είναι απαραίτητη για το έργο των στοχοθετημένων υπηρεσιών υποστήριξης θυμάτων στον τομέα της βίας κατά των γυναικών.

- Οι γυναίκες που είναι θύματα βίας πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσα από μια προσέγγιση που αναγνωρίζει τα δικαιώματά τους ως θύματα εγκληματικότητας όσο και τα ευρύτερα ανθρωπina δικαιώματά τους σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο. Τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί θετικές εξελίξεις σε ορισμένα κράτη μέλη τα οποία αναγνωρίζουν την «ενδοοικογενειακή» βία ή τη βία «από στενό σύντροφο» όχι ως ζητήματα ιδιωτικής φύσεως αλλά ως ζητήματα που χρήζουν κρατικής παρέμβασης.
- Η ΕΕ και τα κράτη μέλη μπορούν να δηλώσουν τη δέσμευσή τους για τη συλλογή, σε τακτική βάση, στοιχείων σχετικά με διαφορετικές μορφές βίας κατά των γυναικών. Αυτά τα στοιχεία θα μπορούν να τεκμηριώνουν την ανάπτυξη μέτρων πολιτικής

και επιτόπιων δράσεων. Η διαδικασία συλλογής στοιχείων θα μπορούσε να υποστηριχθεί από την Eurostat και τις αρμόδιες ομάδες εμπειρογνομένων της, και να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να τροφοδοτεί με στοιχεία τον ΟΗΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων.

- Οι πολιτικές της ΕΕ και των κρατών μελών, καθώς και τα εθνικά σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών πρέπει να αναπτύσσονται βάσει στοιχείων που απορρέουν άμεσα από τις εμπειρίες βίας των γυναικών. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να συλλέγονται επιπροσθέτως των διοικητικών στοιχείων και των στοιχείων της ποινικής δικαιοσύνης, τα οποία δεν συμπεριλαμβάνουν την πλειονότητα των περιστατικών κακοποίησης που δεν αναφέρονται στις αρχές. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να προωθούν και να χρηματοδοτούν αντίστοιχες έρευνες στο πλαίσιο μιας συντονισμένης προσπάθειας να αποκαλυφθεί η έκταση και φύση της βίας που βιώνουν οι γυναίκες. Αυτές οι έρευνες μπορούν να επαναλαμβάνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα ώστε να εκτιμώνται οι εξελίξεις που συντελούνται με την πάροδο του χρόνου.

Η έρευνα με λίγα λόγια

Η έρευνα του Οργανισμού με αντικείμενο τη βία κατά των γυναικών –βασισμένη σε προσωπικές συνεντεύξεις 42 000 γυναικών– αποτελεί την πιο ολοκληρωμένη έως σήμερα έρευνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και παγκοσμίως, με αντικείμενο τις εμπειρίες βίας των γυναικών.

Με δεδομένο ότι οι επίσημοι μηχανισμοί συλλογής δεδομένων δεν αποκαλύπτουν την πραγματική έκταση και φύση της βίας κατά των γυναικών, διάφοροι διεθνείς και εθνικοί φορείς και οργανισμοί έχουν επανειλημμένα διατυπώσει αιτήματα για τη συλλογή δεδομένων σε σχέση με αυτή τη συγκεκριμένη παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Με τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας του Οργανισμού, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν –για πρώτη φορά– στη διάθεσή τους πανευρωπαϊκά συγκρίσιμα δεδομένα στα οποία μπορούν να βασιστούν για τη διαμόρφωση πολιτικών και την ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων με στόχο την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

Γιατί ανέλαβε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων τη διεξαγωγή έρευνας με αντικείμενο τη βία κατά των γυναικών;

Ο Οργανισμός προχώρησε στη διεξαγωγή της έρευνας μετά από αίτημα της ισπανικής προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ το 2010, καθώς και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για τη συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών.

Ποιοι συμμετείχαν στην έρευνα;

Στην έρευνα συμμετείχαν τουλάχιστον 1 500 γυναίκες σε κάθε κράτος μέλος –αριθμός που κυμάνθηκε από 1 500 συμμετέχουσες στην Εσθονία έως 1 620 στην Τσεχική Δημοκρατία– πλην του Λουξεμβούργου όπου συμμετείχαν 908 γυναίκες.

Η έρευνα απευθυνόταν στον γενικό πληθυσμό των γυναικών ηλικίας 18-74 ετών που κατοικούν στην ΕΕ

και μιλούν τουλάχιστον μία από τις επίσημες γλώσσες της χώρας διαμονής τους. Όλες οι συμμετέχουσες επιλέχθηκαν τυχαία και τα αποτελέσματα της έρευνας είναι αντιπροσωπευτικά τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Πώς σχεδιάστηκε και πώς πραγματοποιήθηκε η έρευνα;

Ο Οργανισμός συζήτησε με αρμόδιους υπευθύνους χάραξης πολιτικής, επαγγελματίες του χώρου, ερευνητές και ειδικούς στη διεξαγωγή δημοσκοπικών ερευνών για τον σχεδιασμό της έρευνας και τα θέματα που έπρεπε να καλύψει.

Προσχέδια του ερωτηματολογίου δοκιμάστηκαν πιλοτικά σε έξι κράτη μέλη της ΕΕ: Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Ουγγαρία, Πολωνία και Φινλανδία. Τα αποτελέσματα της προκαταρκτικής δοκιμής αποτέλεσαν τη βάση για την ανάπτυξη του τελικού ερωτηματολογίου για την έρευνα και στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ.

Όλες οι συνεντεύξεις ήταν προσωπικές και πραγματοποιήθηκαν από γυναίκες ερευνήτριες στην κατοικία των συμμετεχουσών. Χρησιμοποιήθηκε τυποποιημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο αναπτύχθηκε από τον Οργανισμό με βάση καθιερωμένα εργαλεία ερευνών και μεταφράστηκε στις κυριότερες γλώσσες που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη της ΕΕ. Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν γραπτά από τις ερευνήτριες με το χέρι σύμφωνα με τη μέθοδο PAPI (pen and paper interviewing) ή με φορητό υπολογιστή (μέθοδος CAPI – computer-assisted personal interviewing). Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Απριλίου και Σεπτεμβρίου 2012.

Η έρευνα πεδίου πραγματοποιήθηκε από την Ipsos MORI, διεθνή εταιρεία ερευνών, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση του Εγκλήματος (HEUNI), που υπάγεται στα Ηνωμένα Έθνη, και το Διαπεριφερειακό Ινστιτούτο Ερευνών των Ηνωμένων Εθνών για το Έγκλημα και τη Δικαιοσύνη (UNICRI). Η διεύθυνση και ο συντονισμός του έργου έγινε από στελέχη του Οργανισμού.

Τι ερωτήσεις περιλάμβανε η έρευνα;

Η έρευνα κάλυψε τις προσωπικές εμπειρίες των γυναικών ως προς τη σωματική και σεξουαλική βία, την ψυχολογική βία από σύντροφο, τη σεξουαλική παρενόχληση και την παρενοχλητική παρακολούθηση. Οι περισσότερες ερωτήσεις αφορούσαν τις εμπειρίες των γυναικών από την ηλικία των 15 ετών και άνω, αλλά το ερωτηματολόγιο της έρευνας περιλάμβανε επίσης μια δέσμη ερωτήσεων σχετικά με τις εμπειρίες βίας των γυναικών κατά την παιδική ηλικία –πριν από την ηλικία των 15 ετών– εφόσον οι δράστες ήταν ενήλικες. Η έρευνα περιλάμβανε επίσης ερωτήσεις σχετικά με τις γνώμες και τις αντιλήψεις των γυναικών σχετικά με τη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία.

Οι ερωτήσεις της έρευνας είχαν ως αντικείμενο περιστατικά βίας από συντρόφους και άλλους δράστες. Περιλάμβαναν επίσης μια σειρά ερωτήσεων χαρακτηριστικών όπως, π.χ. σχετικά με ηλικία, μόρφωση και εργασιακή κατάσταση, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για λεπτομερέστερη ανάλυση των μεταβλητών και των παραγόντων κινδύνου για κακοποίηση.

Η έρευνα έθεσε σε όλες τις γυναίκες τις ίδιες ερωτήσεις, μεταφρασμένες στις γλώσσες των κρατών μελών της ΕΕ.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ανάπτυξη και παρακολούθηση των επιτόπιων εργασιών, πρβλ. την πλήρη τεχνική έκθεση της έρευνας στη διεύθυνση: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/vaw-survey-technical-report>.

FRA – Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βία κατά των γυναικών: πανευρωπαϊκή έρευνα

Τα αποτελέσματα με μια ματιά

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2014

2014 – 44 σ. – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9239-378-6

doi:10.2811/60426

Μεγάλο μέρος των πληροφοριών για τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατίθεται στο διαδίκτυο. Πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες μπορείτε να αποκτήσετε μέσω του δικτυακού τόπου του FRA (fra.europa.eu).

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- ένα αντίτυπο:
από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- περισσότερα από ένα αντίτυπα ή αφίσες/χάρτες:
από τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/represent_el.htm),
από τα γραφεία εκπροσώπησης στις εκτός ΕΕ χώρες (http://eeas.europa.eu/delegations/index_el.htm),
επικοινωνώντας με την υπηρεσία Άμεση Ευρώπη (http://europa.eu/europedirect/index_el.htm)
ή καλώντας τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (δωρεάν τηλεφωνικός αριθμός από όλη την Ένωση) (*).

(*) Οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν, και οι κλήσεις είναι γενικώς δωρεάν (ενδέχεται όμως κάποιες κλήσεις που πραγματοποιούνται μέσω ορισμένων τηλεπικοινωνιακών φορέων ή από τηλεφωνικούς θαλάμους ή ξενοδοχεία να χρεώνονται).

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή:

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

HELPING TO MAKE FUNDAMENTAL RIGHTS A REALITY FOR EVERYONE IN THE EUROPEAN UNION

Η βία κατά των γυναικών υπονομεύει τα βασικά θεμελιώδη δικαιώματα της γυναίκας όπως την αξιοπρέπεια, την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και την ισότητα των φύλων. Παραδείγματος χάριν, μία στις τρεις γυναίκες έπεσε θύμα σωματικής και/ή σεξουαλικής βίας μετά την ηλικία των 15 ετών, μία στις πέντε γυναίκες έχει πέσει θύμα παρενοχλητικής παρακολούθησης, ενώ μία στις δύο γυναίκες έχει υποστεί μία ή περισσότερες μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης. Από την έρευνα προκύπτει μια εικόνα εκτεταμένης κακοποίησης, η οποία αφορά τη ζωή πολλών γυναικών αλλά η οποία δεν καταγγέλλεται συστηματικά στις αρχές. Η κλίμακα της βίας κατά των γυναικών δεν αντικατοπτρίζεται επομένως στα επίσημα στοιχεία. Η παρούσα έρευνα του FRA με θέμα τη βία κατά των γυναικών στα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η πρώτη στο είδος της. Βασίζεται σε συνεντεύξεις 42 000 γυναικών στην ΕΕ, οι οποίες ρωτήθηκαν σχετικά με τις εμπειρίες σωματικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας που βίωσαν, συμπεριλαμβανομένης της άσκησης βίας από στενό σύντροφο (ενδοοικογενειακή βία). Η έρευνα περιλάμβανε επίσης ερωτήσεις σχετικά με την παρενοχλητική παρακολούθηση, τη σεξουαλική παρενόχληση και τον ρόλο των νέων τεχνολογιών στις εμπειρίες κακοποίησης των γυναικών. Τέθηκαν επίσης ερωτήσεις σχετικά με τις εμπειρίες βίας των γυναικών κατά την παιδική ηλικία. Με βάση τα λεπτομερή αποτελέσματα, ο FRA προτείνει μέτρα σε διάφορους τομείς που σχετίζονται με τη βία κατά των γυναικών και δεν περιορίζονται στο στενό πλαίσιο του ποινικού δικαίου. Καλύπτονται ποικίλοι τομείς, από τον τομέα της απασχόλησης και της υγείας έως τον τομέα των νέων τεχνολογικών μέσων.

Υπηρεσία Εκδόσεων

FRA – ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Βιέννη – Αυστρία

Τηλ. +43 158030-0 – Φαξ +43 158030-699

fra.europa.eu – info@fra.europa.eu

[facebook.com/fundamentalrights](https://www.facebook.com/fundamentalrights)

[linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency](https://www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency)

twitter.com/EURightsAgency

ISBN 978-92-9239-378-6

9 789292 139378 6